YALOVA ÜNİVERSİTESİ
SAYI:09
EYLÜL 2026

KÜRESEL PUSULA

AYLIK BÜLTEN
DERGİSİ

YALOVA UNIVERSITY
INTERNATIONAL RELATIONS

YUİT

İÇİNDEKİLER

FOTOĞRAFLAR 01

KUZEY AMERİKA 02
CELAL ÇEPOĞLU

ASYA-PASİFİK 04
SEMRA AÇIKEL

ORTA DOĞU 06
DİLANUR AKÇİN

AVRUPA 08
ESİN BEKTAŞ

TÜRK DÜNYASI 10
BERTAN ÜNAL

RUSYA-KAFKASYA 12
ZEYNEP HUBAR

BALKANLAR 14
ZEYNEP BEYZA BEYAZKAYA

FEMİNİST PERSPEKTİF ANALİZİ DİLANUR AKÇİN 16

RESİM ANALİZİ ESİN BEKTAŞ 17

Düzenleme: Zeynep Beyza Beyazkaya

2026 EKİM AYINDAN KARELER;

KUZEY AMERİKA

SEÇİM ÖNCESİ TRUMP'IN ENERJİ HAMLESİ: G7 REZERVİ, RUS DİZELİ VE İRAN'DA 'SEÇİM ARASI'

ABD'de dizel fiyatı 22 Eylül'de galon başına 6,52 dolarla rekor kırarken stoklar tarihi dipteydi. 2 Ekim'de G7, IEA koordinasyonunda dört ay içinde 100 milyon varil rezervin piyasaya sürülmesinde uzlaştı. Trump daha önce gündeme gelen dizel ihracat yasağının hiçbir zaman gerçekten masada olmadığını söyledi.

9 Ekim'de Putin'le görüşen Trump, Rusya'nın derhal 300 bin ton, Kasım'da 500 bin ton ve sonrasında 1 milyon ton dizel vereceğini duyurdu. Hazine de Rus dizeline 7 Nisan'a kadar genel lisans çıkardı. Kremlin rakamları teyit etmedi, Kiev tepki gösterdi. AP, adımı seçim öncesi Moskova üzerindeki baskının gevşetilmesi olarak değerlendirdi. Trump 8 Ekim'de İran ablukasının sürdüğünü, ancak seçime kadar saldırı olmayacağını söyledi. AP-NORC'a göre Amerikalıların yüzde 69'u savaşın buna değmediğini düşünüyor, yüzde 65'i yüksek maliyetleri Trump'ın politikalarına bağlıyor.

KANADA-TÜRKİYE STRATEJİK ORTAKLIĞI: TİCARET, SAVUNMA VE ENERJİDE YENİ DÖNEM

Kanada Başbakanı Mark Carney, 21-23 Ekim'deki Ankara ve İstanbul'u kapsayan ziyaretiyle bir Kanada başbakanının Türkiye'ye yaptığı ilk ikili resmi ziyareti gerçekleştirdi.

Dışişleri Bakanı Anita Anand ve Enerji Bakanı Tim Hodgson'ın eşlik ettiği ziyarette Carney, Cumhurbaşkanı Erdoğan'la üç yıllık eylem planıyla desteklenen Stratejik Ortaklık'ı başlattı; bu ortaklık ticaret, savunma, enerji ve halklar arası bağları kapsıyor. Temmuz'daki NATO Zirvesi'nde ilan edilen serbest ticaret anlaşması müzakerelerinin ilk turu 30 Kasım-4 Aralık'ta Ankara'da yapılacak.

İki ülke ayrıca EDC-Türk Eximbank ve savunma sanayii mutabakat zaptları ile LNG, sivil nükleer ve kritik mineralleri kapsayan ortak enerji bildirisi imzaladı; ayrıca haftalık yolcu uçuşlarının 12'den 21'e çıkarılması planlanmaktadır. İkili ticaret 2025'te 4,3 milyar dolara ulaşmıştı.
Reuters'a göre ziyaret, ABD ile ticaret görüşmelerinin Ağustos'ta çökmesinin ardından Kanada'nın ticaret ortaklarını çeşitlendirme çabasının bir parçası. Kanada Basını (CP), Ottawa'nın Türkiye'deki LGBTQ+ örgütlerine yönelik baskınları kınayan Avrupalı müttefiklerin ortak açıklamasına katılmamasının eleştirildiğini aktardı.

ALBERTA REFERANDUMU

Kanada'nın petrol zengini Alberta eyaleti, 19 Ekim'de düzenlenen bağlayıcı olmayan ilk bağımsızlık referandumunda ön sonuçlara göre yaklaşık yüzde 76 oranla Kanada'da kalmaktan yana oy kullandı. Yaklaşık yüzde 24'lük kesim ise ayrılığa giden sürecin başlatılmasını destekledi. Eyalet Başbakanı Danielle Smith, bağımsızlığa karşı olmasına rağmen yaklaşık 300 bin kişinin imzaladığı dilekçe ve kendi partisi UCP içindeki ayrılıkçı baskı nedeniyle referandumu Mayıs'ta ilan etmişti.

Başbakan Mark Carney sonucu birlik lehine net bir tercih olarak nitelendirdi ve ticaret çeşitlendirmesi ile büyük altyapı projelerinin sürdürüleceğini söyledi. Sonuç, ABD'nin gümrük vergileri ve ilhak imalarıyla gerilen bir dönemde geldi; Hazine Bakanı Scott Bessent daha önce Alberta'yı Washington için doğal bir ortak olarak tanımlamıştı. Ayrılıkçı Alberta Prosperity Project'in liderlerinden Jeffrey Rath ise bağımsızlık mücadelesinin süreceğini söyledi.

YÜKSEK MAHKEME YENİ DÖNEMDE: SEÇİM ÖNCESİ TRUMP DAVALARI VE KAGAN'IN UYARISI

ABD Yüksek Mahkemesi 5 Ekim'de yeni dönemine başladı. Gündemde, yönetimin göçmenleri üçüncü ülkelere itiraz hakkı tanımadan sınır dışı etmesi ve kefaletle serbest bırakma imkanı olmaksızın süresiz gözaltı uygulaması yer alıyor. Trump'ın kişisel davaları arasında ise E. Jean Carroll davasındaki 83 milyon dolarlık tazminatın iptali talebi bulunuyor. ABC News'e göre bu davaların kararı 3 Kasım seçimlerinden önce beklenmiyor, ancak mahkemenin seçimle ilgili uyuşmazlıklarla da karşılaşabileceği belirtiliyor.

Mahkeme önceki kararlarında Trump'ı gümrük vergileri, doğum hakkıyla vatandaşlık, Şikago'ya Ulusal Muhafız konuşlandırması ve geniş posta oyu kısıtlamalarında aleyhte karar vermişti. Trump, kendi atadığı üç yargıcı da bu kararlar nedeniyle eleştirdi. Yargıç Elena Kagan 20 Ekim'de, mahkemenin oy hakkı ve kampanya finansmanı kararlarının demokrasiye zarar verdiğini söyledi. 22 Ekim'de bir federal yargıç da DHS'nin seçmen kütüğündeki vatandaş olmayanlara yönelik soruşturmalarını hatalı veri gerekçesiyle kısıtladı ve karar, yönetimin itirazı için bekletildi.

EKONOMİ VE İRAN SAVAŞI GÖLGESİNDE ABD ARA SEÇİMLERİ

ABD'de 3 Kasım'da yapılacak ara seçimlerde Temsilciler Meclisi'nin tamamı, Senato'nun üçte biri ve çok sayıda eyalet valisi oylanacak. Trump'ın adı pusulada yer almıyor ancak seçim, ikinci dönemindeki yönetimin ilk büyük sınavı olarak değerlendiriliyor.
Son anketlere göre Trump'ın onay oranı yüzde 32 düzeyinde, genel oylamada ise Demokratlar Cumhuriyetçilerin yüzde 47'ye 36 önünde. Anketlerde seçmenin önceliklerini ekonomi oluşturuyor. Yaşam maliyeti, enflasyon ve akaryakıt fiyatları hanelerin başlıca kaygıları arasında. İran savaşının enerji fiyatlarını yükselttiği belirtilirken, AP-NORC anketine göre seçmenlerin büyük bölümü savaşın buna değmediğini ve yüksek maliyetlerden yönetimin politikalarının sorumlu olduğunu söylüyor. Trump yönetimi seçim öncesinde G7 stok salımına destek verdi, Rus dizeline yaptırım istisnası tanıdı ve İran'a seçime kadar saldırı yapılmayacağını açıkladı.

Analistlere göre Demokratlar bu tabloda Demokrat Parti'ye duyulan güvenden çok iktidara yönelik hoşnutsuzluktan yararlanıyor. Demokrat Parti'nin kendi onay oranları da düşük. Gümrük vergilerinin fiyatlara yansıması ve savaşın yarattığı belirsizlik, bağımsız ve ılımlı seçmenler arasında yönetime desteği azaltan etkenler arasında sayılıyor. Kampanya sürecinde Trump eyalet eyalet mitingler düzenleyerek Cumhuriyetçi tabanı sandığa çağırdı. Washington Post, Demokrat seçmenlerin posta oyuna yönelik tehditler nedeniyle sandıkta oy kullanmayı daha sık tercih ettiğini, ProPublica ise kırsal bölgelerde posta hizmetlerindeki azalmanın ardından geçersiz sayılan oy zarflarının arttığını bildirdi. Adalet Bakanlığı seçim günü için gözlemci ekibini genişletti, mahkemelerde seçimle ilgili davalar sürüyor. AP'ye göre 22 Ekim itibarıyla 46 eyalette 20 milyonu aşkın oy erken oylamayla kullanılmıştı. Teksas ve Kaliforniya katılımda ilk iki sırada yer aldı.

Beklentiler Demokratların Temsilciler Meclisi'ni kazanması yönünde ve Senato'daki harita ise Cumhuriyetçiler lehine olduğundan daha belirsiz görünüyor. Seçim bölgelerinin çizimi nedeniyle genel oy farkının sandalyelere tam yansımayabileceği de belirtiliyor. Sonuç, Kongre'nin yönetim üzerindeki denetim gücünü, dış politikayı ve 2028 sürecini etkileyecek.

ASYA-PASİFİK

HİNDİSTAN, İRAN SAVAŞI NEDENİYLE FAİZ ORANLARINI ARTIRDI

Hindistan Merkez Bankası (RBI), Orta Doğu'daki savaşın enerji fiyatlarını yükseltmesi ve rupiyi baskı altına alması nedeniyle üç yılı aşkın sürenin ardından ilk kez faiz oranlarını artırmıştır. Banka, gösterge repo faizini 25 baz puan yükselterek yüzde 5,50'ye çıkarmıştır. Para Politikası Komitesinin altı üyesinin tamamı artış yönünde oy kullanmıştır. Kararda, yükselen enflasyon ve ulusal para birimindeki değer kaybı etkili olmuştur. Tüketici fiyat enflasyonu ağustosta yüzde 4,82'ye ulaşarak merkez bankasının yüzde 4'lük orta vadeli hedefini art arda üçüncü ay aşmıştır. Dünyanın üçüncü büyük petrol ithalatçısı olan Hindistan, ham petrolünün yaklaşık yarısını Hürmüz Boğazı üzerinden temin etmektedir. Çatışmalar nedeniyle boğazdaki geçişlerin neredeyse tamamen durması, ülkenin enerji arzını ve ithalat maliyetlerini etkilemektedir. Petrol fiyatlarının varil başına 100 dolar civarında seyretmesi de ekonomik baskıyı artırmıştır. RBI, rupiyi desteklemek amacıyla yurt dışındaki Hintlilerden döviz çekmeye yönelik önlemler de açıklamıştır. Euronews analistlerine göre bu durum, Hindistan'ı küresel enerji şokuna en açık ekonomiler arasında bırakmakta; daha pahalı petrol ve gübre, ülkenin ithalat faturasını kabartmaktadır.

JAPONYA VE RUSYA ARASINDA CASUSLUK GERİLİMİ

Japonya; Rusya'da casusluk şüphesiyle tutuklanan bir Japon gazeteci nedeniyle Rusya'nın Tokyo Büyükelçisini Dışişleri Bakanlığına çağırarak protestoda bulunmuştur. Tokyo yönetimi, gazeteciye "adil ve tarafsız muamele" gösterilmesini talep etmiştir. Rusya Dışişleri Bakanlığı, tutuklanan kişinin Hokkaido Shimbun gazetesinde çalışan Yuki Imai olduğunu açıklamıştır. Rusya Federal Güvenlik Servisi (FSB); Japon vatandaşının Sahalin Adası'nda gözaltına alındığını ve Japon istihbaratı adına Rusya'nın savunma sistemleri hakkında bilgi topladığını öne sürmüştür. Rus güvenlik birimlerine göre gazeteci; Rusya'nın savunma kapasitesi ile Ukrayna savaşına katılacak seferberlik kapsamındaki kişiler ve gönüllüler hakkında da bilgi toplamıştır. Japonya Dışişleri Bakanlığı yetkilisi Kimitake Nakamura, Rusya'nın Tokyo Büyükelçisi Nikolay Nozdrev'e güçlü bir protesto iletmiştir. Japon yetkililer, tutuklama hakkında önceden bilgilendirilmediklerini ve gazeteciyle iletişim kuramadıklarını belirtmiştir. Japonya Dışişleri Bakanı Toshimitsu Motegi, Rusya'daki Japon diplomatların olayla ilgili bilgilerin derhâl paylaşılmasını talep ettiğini açıklamıştır.

Kremlin Sözcüsü Dmitri Peskov ise Rus güvenlik servisinin "görevini yerine getirdiğini" ifade etmiştir. Hokkaido Shimbun gazetesi, olayın ayrıntılarını doğrulamaya çalıştığını ve gazetecinin güvenliğini sağlamanın öncelikleri olduğunu bildirmiştir.

TOKYO EV SAHİPLİĞİNDE ABD VE MYANMAR GÖRÜŞMELERİ

ABD yönetimi, bir ay içinde Myanmar'daki cunta yetkilileriyle iki kez gizli görüşme gerçekleştirmiştir. Reuters'ın aktardığına göre eylül ortasında Nepido'da yapılan ilk görüşmede, ülkedeki Amerikalı bir iş insanının serbest bırakılması ve Amerikalıları hedef alan dolandırıcılık merkezlerinin kapatılması ele alınmıştır. Geçen hafta Tokyo'da düzenlenen toplantıda hangi konuların ele alındığı henüz netlik kazanmamıştır. ABD Dışişleri Bakanlığına bağlı İstihbarat ve Araştırma Bürosunun (INR) başındaki Michael Vance, iki görüşmeye de liderlik etmiştir. 12'den fazla Amerikalı yetkilinin katıldığı toplantıda Myanmar tarafını kimin temsil ettiğinin belirlenemediği aktarılmıştır. ABD Dışişleri Bakanlığı son görüşmelerle ilgili yorum yapmazken Myanmar'daki tüm gruplarla ABD çıkarlarını ilgilendiren konularda temas kurulduğu belirtilmiştir. Lowy Enstitüsünden Hunter Marston yaptığı analizde, Trump yönetiminin Myanmar'a yaklaşımının "tamamen çıkar odaklı" olduğunu belirtmiştir. Analiste göre Washington, Myanmar'daki kritik mineraller ve nadir toprak elementlerine erişim istemektedir. Japonya'nın ABD ile Myanmar arasındaki görüşmelere ev sahipliği yapmanın ötesinde bir rol aldığı bilinmemektedir. Fakat Tokyo'nun da Nepido ile ilişkileri yeniden geliştirmeye yönelik adımlar attığı görülmektedir.

KUZEY KORE LİDERİ KİM JONG-UN'DAN "ÖLDÜ" İDDİALARININ ARDINDAN ÇİN'E SÜRPRİZ ZİYARET

Hakkında ağır hasta olduğu ve hayatını kaybettiği yönünde iddialar ortaya atılan Kuzey Kore Lideri Kim Jong-un, Çin'in Dandong kentine sürpriz bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Ziyaretle birlikte Çin, 12 yıldır atıl durumda bulunan 300 milyon dolarlık sınır köprüsünü ulaşıma açmıştır. Kim, Çin topraklarında üst düzey devlet protokolüyle karşılanmıştır. Çin Devlet Başkanı Şi Cinping'in özel mesajını getiren Politbüro Daimi Komitesi Üyesi Vang Huning ve Dışişleri Bakanı Vang Yi, Kim ile görüşmüştür.

Xinhua'nın haberine göre Kim, ziyareti kapsamında Kore Savaşı Müzesi'ni gezmiş, savaştan kalma eşyaları incelemiş ve hayatını kaybeden Çinli askerlerin anısına çelenk bırakmıştır. Kuzey Kore lideri, Vang Huning ile görüşmesinin ardından yeni açılan Yeni Yalu Nehri Köprüsü üzerinden ülkesine dönmüştür. Ziyaretin, Çin ordusunun Ekim 1950'de Kore Savaşı'na katılmasının yıl dönümüne denk gelmesi dikkat çekmiştir. Savaşta Kuzey Kore'nin yanında yer alan Çin'in 2,9 milyon askerinden yaklaşık 360 bini hayatını kaybetmiştir.

KUZEY KORE LİDERİ KİM JONG-UN'DAN "ÖLDÜ" HABERLERİNİN ARDINDAN ÇİN'E SÜRPRİZ ZİYARET

Çin, Hong Kong'u dünyanın önde gelen altın ticaret merkezlerinden birine dönüştürmeyi hedeflemektedir. Pekin yönetimi, fiziki altın ticaretini genişletirken yuanın uluslararası kullanımını artırmaya yönelik bir plan yürütmektedir. Bu kapsamda Hong Kong'daki altın depolama ve teslimat altyapısının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. S&P Global Ratings'in Büyük Çin Bölgesi Başkanı Charles Chang; Hong Kong'un önümüzdeki üç yıl içerisinde Şanghay bağlantılı altın depolama kapasitesini 150 tondan 2 bin tonun üzerine çıkarmayı planladığını belirtmiştir. Bu hedefin Çin'in 2 bin 300 tonu aşan resmî altın rezervlerine yakın bir büyüklüğe karşılık geldiği aktarılmıştır. Chang'a göre planın gerçekleşmesi, Hong Kong'u dünyanın en büyük altın ticaret merkezlerinden biri hâline getirebilir.

Girişimin önemli unsurlarından biri, altının yuan üzerinden alınıp satılabilmesidir. Hong Kong'daki altın kasasının geçen yıl Şanghay'daki sistemle bağlantılı hâle getirilmesi, uluslararası kuruluşların yuan cinsinden işlem yaparak fiziki altın teslim alabilmesine imkân sağlamıştır. Chang, işlem hacimleri büyüdükçe dolara bağlı olmayan yuan cinsinden fiziki altın ticaretinin de genişleyebileceğini belirtmiştir. Böylece yuanı elinde bulunduran yatırımcılara yeni bir kullanım alanı sunulması ve Çin para biriminin uluslararası ticarette daha fazla tercih edilmesi hedeflenmektedir. Pekin'in, yuanın küresel finans sistemindeki ağırlığını artırma çabasının uzun süredir devam ettiği ancak uluslararası işlemlerde doların hâkimiyetini koruduğu vurgulanmıştır. Guotai Junan International Başekonomisti Hao Zhou, Çin Merkez Bankasının 23 aydır sürdürdüğü altın alımlarının bu hedefi desteklediğini belirtmiştir. Zhou'ya göre rezervlerde altının payının artırılması, dolar cinsinden varlıklara bağımlılığı azaltabilir ve yuanın uluslararası kullanımına duyulan güveni güçlendirebilir.

Nanhua Futures Araştırma Yöneticisi Xia Yingying de Çin ve diğer merkez bankalarının altın rezervlerini artırmasının zaman içinde ABD Hazine tahvillerine ve dolar varlıklarına bağımlılığı azaltabileceğini ifade etmiştir. Bununla birlikte analistler, doların uluslararası finans sistemindeki ağırlığında kısa vadede büyük bir değişim beklememektedir. Çin'in stratejisi Hong Kong'la sınırlı kalmamakta; Latin Amerika, Afrika ve Asya'daki büyük altın madenlerine yapılan yatırımları da kapsamaktadır. Böylece Çin; altının üretiminden depolanmasına ve yuan üzerinden ticaretine uzanan bir yapı geliştirmeyi amaçlamaktadır. Chang, Çin'in altın alanındaki faaliyetlerinin kapsamlı ve uzun vadeli olduğunu belirtmiş ve bu adımların önümüzdeki yıllarda da sürmesini beklediğini ifade etmiştir. Planın uygulanmasıyla Hong Kong'un altın ticaretindeki rolünün genişlemesi hedeflenmektedir. Bu hedefin gerçekleşmesi, depolama kapasitesinin yanı sıra yuan üzerinden yapılan işlemlerin hacmine de bağlı olacaktır.
Neorealizm açısından Çin'in altın stratejisi, büyük güçler arasındaki rekabetin ekonomik ve finansal boyutunu göstermektedir. Neorealist yaklaşımda devletler, uluslararası sistemdeki konumlarını güçlendirmek ve rakiplerine karşı göreli avantajlarını korumak için farklı araçlara başvurur. Hong Kong'daki altın kapasitesini artırmak ve yuanla yapılan işlemleri genişletmek, Çin'in dolar merkezli finansal düzene bağımlılığını azaltma çabası olarak yorumlanabilir. Bu girişim; askerî güç dışında ekonomik altyapı ve para biriminin kullanımının da devletler arası rekabette önem taşıdığını ortaya koymaktadır. Ancak kapasite artışı tek başına doların üstünlüğünün sona ereceği anlamına gelmez; sonuç, yuanın uluslararası işlemlerde ne ölçüde benimseneceğine bağlıdır. Bu nedenle hamle, göreli güç arayışının finansal alandaki bir örneğidir.

ORTADOĞU

İRAN DEVRİM MUHAFIZLARI'NIN BASRA KÖRFEZİ'NDEKİ MÜDAHALESİ VE ENERJİ GÜVENLİĞİ KRİZİ

İran Devrim Muhafızları Ordusu, Basra Körfezi'nde yasa dışı petrol transferi gerçekleştirdikleri gerekçesiyle dört ticari geminin hedef alındığını açıklamıştır.

Tahran yönetimi, müdahalenin kaçakçılıkla mücadele ve deniz güvenliğini sağlama amacı taşıdığını belirtmiştir.
ABD ve Batılı müttefiklerin bölgedeki askeri varlığını artırdığı, Hürmüz Boğazı çevresindeki gerilimin yükseldiği bir dönemde gerçekleşen olay, enerji güvenliğine ilişkin endişeleri derinleştirmiştir. İran'ın ticari deniz trafiğine yönelik müdahalesi, küresel petrol sevkiyatının önemli güzergâhlarından biri olan Basra Körfezi'ndeki seyrüsefer güvenliğini yeniden tartışmaya açmıştır.
Gelişme, uluslararası deniz taşımacılığı ve enerji piyasaları açısından risk oluştururken Tahran'ın stratejik deniz koridorları üzerindeki kontrol ve caydırıcılık iddiasını da ortaya koymaktadır.

PUTİN VE KATAR EMİRİ AL SANİ GÖRÜŞMESİ: ENERJİ DİPLOMASİSİ VE BÖLGESEL DENGELER

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile Katar Emiri Şeyh Temim bin Hamed Al Sani arasında gerçekleştirilen görüşmede ikili ekonomik ilişkiler, sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) piyasasındaki iş birliği, karşılıklı yatırımlar ve bölgesel gelişmeler ele alınmıştır.

Görüşme, küresel enerji piyasalarının yeniden şekillendiği ve enerji arz güvenliğinin uluslararası gündemde öne çıktığı bir dönemde önem taşımaktadır. Dünyanın önde gelen doğal gaz üreticileri arasında yer alan Rusya ve Katar'ın enerji alanındaki koordinasyonu, küresel gaz piyasaları ve arz dengeleri açısından dikkat çekmektedir.

İki ülkenin Gaz İhraç Eden Ülkeler Forumu (GECF) bünyesindeki iş birliğini sürdürme yaklaşımı da bu temasların önemli boyutlarından birini oluşturmaktadır. Ayrıca Katar'ın arabuluculuk faaliyetleri ve Rusya'nın Orta Doğu politikası çerçevesinde görüşme, ekonomik ilişkilerin yanı sıra bölgesel diplomatik koordinasyon açısından da öne çıkmaktadır.

YEMEN'DE TIRMANAN GERİLİM: ADEN HAVALİMANI VE BAŞKANLIK SARAYI HEDEFTE

Yemen'de Husilerin askeri operasyonlarını geçici başkent Aden'in kritik altyapısına genişletmesi, çatışmalarda yeni bir tırmanma aşamasına işaret etmektedir. Suudi Arabistan destekli hükümetin yönetim merkezi olan Aden Başkanlık Sarayı ile Aden Uluslararası Havalimanı'nı hedef alan füze saldırıları, ülkedeki siyasi ve askeri dengelerin kırılganlığını bir kez daha ortaya koymuştur.

Hükümet yetkilileri ve diplomatik misyonların bulunduğu stratejik noktaların hedef alınması, Husilerin askeri kapasitesini ve bölgesel güvenlik üzerindeki baskısını koruduğunu göstermektedir. Havalimanının geçici olarak hizmet dışı kalması ise hükümetin lojistik imkânlarını ve kentin ekonomik hareketliliğini olumsuz etkilemiştir.
Saldırılar, Husilerin hükümet üzerindeki baskıyı artırma stratejisinin yanı sıra Yemen krizinin Kızıldeniz ve Körfez güvenliği açısından oluşturduğu tehdidi de gözler önüne sermektedir.

RİYAD HAVALİMANI'NA FÜZE SALDIRISI

Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'daki Kral Halid Uluslararası Havalimanı'na düzenlenen füze saldırısında ilk belirlemelere göre 3 kişi hayatını kaybetmiş, 36 kişi yaralanmıştır. Saldırının ardından güvenlik önlemleri artırılırken havalimanında uçuş trafiğinde geçici aksamalar yaşanmıştır.

Yemen'deki Husi hareketi ve bölgesel aktörlerle ilişkilendirilen saldırı, Suudi Arabistan'ın kritik sivil altyapısına yönelik güvenlik tehditlerinin boyutunu göstermektedir. Başkentteki uluslararası havalimanının hedef alınması, Körfez bölgesinde hava sahası ve ulaşım güvenliğine ilişkin endişeleri artırmıştır.
Gelişme, Suudi Arabistan ile Yemen ve İran eksenindeki gerilimin bölgesel sınırları aşma potansiyeline işaret etmektedir. Ayrıca saldırı, ülkenin hava savunma kapasitesi ve uluslararası havacılık şirketlerinin Körfez rotalarına ilişkin risk değerlendirmelerini yeniden gündeme taşımıştır.

BM UZMANLARININ GAZZE RAPORU: ATEŞKESE RAĞMEN SÜREGELEN İHLALLER VE ULUSLARARASI HUKUK SINAVI

Birleşmiş Milletler (BM) insan hakları uzmanları tarafından hazırlanan ve kamuoyuna duyurulan Gazze raporu, bölgede ilan edilen ateşkese rağmen insani krizin ve hukuki ihlallerin sona ermediğini ortaya koymaktadır. Rapor, sahadaki çatışmaların resmî düzeyde durdurulmasına veya yavaşlatılmasına rağmen Filistinli sivil nüfusun yaşam koşullarını tamamen ortadan kaldırmaya yönelik uygulamaların ve soykırım niteliğindeki eylemlerin varlığını sürdürdüğünü belgelemektedir.
BM bağımsız uzmanlarının tespitleri, krizin sadece sıcak çatışma ve askerî bombardıman boyutundan ibaret olmadığını; sivil altyapının tahribi, temel yaşam kaynaklarına erişimin engellenmesi ve insani yardımların sistematik olarak kısıtlanması gibi unsurlarla derinleştiğini göstermektedir.
Raporda öne çıkan en kritik hususlardan biri, ateşkes antlaşmalarının tek başına sivillerin güvenliğini sağlamada yetersiz kaldığı gerçeğidir. BM uzmanları; sağlık tesislerinin çalışamaz durumda tutulması, temiz su ve gıdaya erişim kanallarının tıkanması, zorunlu göç ettirme pratiklerinin devam etmesi ve bölgenin yaşanamaz hâle getirilmesi gibi süreçleri, Uluslararası Adalet Divanı (UAD) kararları ve Birleşmiş Milletler Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi çerçevesinde değerlendirmektedir. Bu durum, sahadaki pratiklerin doğrudan kitlesel yok oluşa hizmet eden koşulları yarattığına dikkat çekmektedir.
Feminist uluslararası ilişkiler ve insan hakları perspektifinden bakıldığında, raporda yer alan veriler krizin en ağır faturasını kadınların ve çocukların ödediğini bir kez daha kanıtlamaktadır. Sağlık sisteminin çökmesi nedeniyle güvenli doğum ve bakım imkânlarından mahrum kalan, yerinden edilerek sığınma kamplarında mahremiyet ve hijyen krizleriyle baş başa bırakılan kadınlar, krizin cinsiyetlendirilmiş boyutunu doğrudan tecrübe etmektedir. Bakım sorumluluğunu tek başına üstlenmek zorunda kalan ve aile bütünlüğü parçalanan kadınların yaşadığı yıkım, krizin insani boyutunun derinliğini gözler önüne sermektedir.
BM raporu aynı zamanda uluslararası toplumun ve denetim mekanizmalarının sorumluluklarına da güçlü bir vurgu yapmaktadır. Uzmanlar, küresel aktörlerin ve uluslararası örgütlerin ateşkes ilanını nihai bir çözüm olarak görmemesi gerektiğini; sahadaki fiilî ihlallerin engellenmesi, insani koridorların kesintisiz açılması ve uluslararası hukuk kurallarının eksiksiz uygulanması için bağlayıcı yaptırımların hayata geçirilmesi gerektiğini ifade etmektedir.
Sonuç olarak, BM uzmanlarının Gazze raporu, ilan edilen ateşkesin sahadaki gerçeklikle örtüşmediğini ve soykırım riski taşıyan uygulamaların örtülü biçimde sürdüğünü açıkça belgelemektedir. Bu durum, uluslararası hukukun geçerliliği ve evrensel insan hakları rejiminin geleceği açısından tarihî bir sınav niteliği taşımakta; kalıcı bir barış ve adalet için sivilleri hedef alan tüm pratiklerin derhâl durdurulması gerektiğini ortaya koymaktadır.

AVRUPA

POLONYA'DA ANAYASA MAHKEMESİ KRİZİ DERİNLEŞİYOR

Polonya'da Anayasa Mahkemesinin yönetimi ve yargıç atamaları konusundaki siyasi ve hukuki anlaşmazlık, mahkeme binasında yaşanan gerginlikle yeni bir boyuta taşındı. 30 Ekim'de parlamentonun seçtiği yedi yargıcın mahkeme binasına girmesinin ardından Mahkeme Başkanı Bogdan Święczkowski ve Başkan Yardımcısı Bartłomiej Sochański'nin görevlerinden uzaklaştırıldığı duyuruldu. Mahkemenin en kıdemli yargıcı Anna Korwin-Piotrowska yönetimi devralırken, gelişmelere tepki gösteren Cumhurbaşkanı Karol Nawrocki, Senegal ziyaretini yarıda keserek ülkeye döndü. Nawrocki, yaşananları anayasal düzenin ihlali olarak nitelendirdi ve hükümeti mahkemenin kontrolünü zorla ele geçirmekle suçladı. Ayrıca polis güçlerinin mahkeme arazisinden çekilmesini istedi. Başbakan Donald Tusk ise hükümetin hukukun üstünlüğünü ve anayasal düzeni korumakta kararlı olduğunu belirterek geri adım atmayacaklarını açıkladı. Dışişleri Bakanı Radosław Sikorski de değişikliklerin, önceki hükümet döneminde siyasallaştırıldığını savunduğu kurumda hukuk düzenini yeniden tesis etmeyi amaçladığını ifade etti. Mahkeme önünde düzenlenen protestolarda polis ile göstericiler arasında gerginlik yaşandı ve üç kişi gözaltına alındı. Cumhurbaşkanı Nawrocki ile mahkeme üyeleri arasında da binaya giriş sırasında arbede çıktı.

Eski Başbakan Mateusz Morawiecki, hükümete karşı güvensizlik önergesi vereceklerini duyurarak teknokrat hükümet kurulmasını önerdi. Ancak muhalefetin hükümeti düşürebilmesi için parlamentoda gerekli 231 oya ulaşması gerekiyor. Tarafların karşılıklı açıklamaları ve protestolar, Polonya'daki anayasal krizin siyasi boyutunu derinleştirmeyi sürdürüyor.

G7 VE IEA'DAN ENERJI ADIMI: AVRUPA'DA GÖZLER DIZEL REZERVLERINE ÇEVRILDI

G7 ülkeleri ve Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), hızla yükselen enerji fiyatlarını frenlemek ve arz krizini yatıştırmak amacıyla 100 milyon varillik petrol rezervini 4 ay içinde piyasaya sürme kararı aldı. Bu adım, IEA'nın mart ayında koordine ettiği 400 milyon varillik acil rezerv planının henüz tamamlanmayan bölümünü kapatmayı hedeflerken, süreçte özellikle Avrupa'daki dizel sıkışıklığı öne çıkıyor.

Orta Doğu kaynaklı aksaklıklar ve Brent petrolün 105 dolar seviyesinde seyretmesi nedeniyle Avrupa Komisyonu ile masaya oturan IEA üyeleri, piyasaya petrol salımının hızlandırılmasında uzlaştı. Washington'ın ham petrol ve dizel arzını artırması yönünde baskı yaptığı Avrupa'da, sürece uyulmaması halinde ABD'nin dizel ithalatına yasak getirebileceği uyarısı süreci hızlandırdı.

Avrupa cephesinde taahhütlerin yerine getirilmesinde ise farklılıklar göze çarpıyor. Yunanistan, İtalya ve Portekiz taahhütlerini karşılarken; Almanya, Fransa, Hollanda ve İspanya'nın acil rezervleri henüz değerlendirme aşamasında bulunuyor. AB genelinde yaklaşık 50 milyon varil halen piyasaya sürülmeyi bekliyor. Sürecin yönetimini eleştiren Lizbon yönetimi ise tüm üyeler yükümlülüklerini tamamlamadan yeni taahhüt almayacağını bildirdi.

IEA verileri dizelde fiziksel bir arz kesintisi yaşandığını gösterirken, G7 liderleri özellikle Avrupa rafinerilerindeki bakım takvimlerinin koordine edileceğini ve ilk 20 günde önemli miktarda dizelin serbest bırakılacağını duyurdu. Tedbirlerle kış öncesinde hanelerin ve sanayinin korunması amaçlanıyor.

ALMANYA'DA ANA MUHALEFET AFD'YE BÜYÜK SIBER DARBE: LIDERLERIN E-POSTALARI SIZDIRILDI

Almanya'da ana muhalefette bulunan ve ulusal anketlerde birinci sırada yer alan aşırı sağcı Almanya için Alternatif (AfD) Partisi, kapsamlı bir siber saldırıyla sarsıldı. Partinin e-posta hizmet sağlayıcısını hedef alan saldırıda, aralarında üst düzey parti yöneticilerinin de bulunduğu 421 binden fazla elektronik postanın ve çok sayıda gizli belgenin ele geçirilerek internete sızdırıldığı bildirildi.

Alman basını ve uluslararası ajansların aktardığı bilgilere göre, ekim ayı ortasında açılan bir internet sitesinde AfD Eş Lideri Alice Weidel, kurucu ortak Alexander Gauland ve parti genel merkez teşkilatının geçmişte kullandığı resmi adresler dahil toplam 10 hesaba ait veriler yayımlandı. Sızıntılarda mesaj özetlerinin yanı sıra parti üyelerine ait kimlik kartı fotoğrafları, banka hesap dökümleri, üyelik başvuruları ve yerel teşkilat listelerinin de paylaşıldığı iddia edildi. Eylül 2026'da gerçekleştiği belirtilen siber saldırıyı doğrulayan AfD yönetimi, korsan girişiminin kısa sürede tespit edilerek durdurulduğunu ve etkilenen kişilere gerekli bilgilendirmenin derhal yapıldığını bildirdi. Basına açıklama yapan parti yetkilileri, çalınan verilerin çoğunlukla uzun yıllardır kullanılmayan eski hesaplara ait olduğunu, güncel posta kutularının güvende kaldığını savunurken internette yayımlanan içeriklerin incelendiğini duyurdu. Saldırının arkasındaki aktörler ise henüz belirlenemedi. Veri sızıntısı, AfD'nin Almanya ve Avrupa siyasetinde yarattığı tartışmaların zirveye ulaştığı kritik bir dönemde gerçekleşti. Göç karşıtı politikaları ve Rusya'ya yakın tutumuyla Avrupa genelinde endişe yaratan parti, son eyalet seçimlerinde Başbakan Friedrich Merz liderliğindeki Hristiyan Demokrat Birliği'ni (CDU) geride bıraktı. Saksonya-Anhalt'ta İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana ilk aşırı sağcı eyalet hükümetini kurmaya hazırlanan AfD'nin yaşadığı güvenlik açığı, tüm Avrupa başkentlerinde dikkatle takip ediliyor.

İSPANYA BAŞBAKANI SÁNCHEZ ERKEN SEÇIM KARARI ALDI

İspanya Başbakanı Pedro Sánchez, hükümetin konut krizine yönelik çözüm önerilerinin parlamentoda reddedilmesinin ardından 29 Kasım'da erken genel seçime gidileceğini açıkladı. Karar, azınlık hükümetinin parlamentoda yasa çıkarma konusunda yaşadığı güçlüklerin ve ülkede artan ekonomik hoşnutsuzluğun ardından geldi.

Sánchez, Başbakanlık konutu Moncloa'da yaptığı açıklamada, erken seçim kararını hafta sonu partisinin önde gelen isimleriyle gerçekleştirdiği görüşmeler sonucunda aldığını belirtti. Kral 6. Felipe ile görüştüğünü aktaran Sánchez, Bakanlar Kurulunun parlamentonun feshedilmesi için olağanüstü toplanacağını bildirdi. İspanyollara seslenen Sánchez, seçimlerin ülkenin geleceğine ilişkin siyasi tercihleri belirleyeceğini ifade ederek daha geniş bir ilerici çoğunluk oluşturulması çağrısında bulundu.

Seçim kararının arka planında, hükümetin kiracıları korumak amacıyla hazırladığı iki kararnamenin 2 Ekim'de parlamentoda reddedilmesi bulunuyor. Kira sözleşmelerinin otomatik yenilenmesi ve ekonomik açıdan zor durumdaki kiracıların tahliyelerinin sınırlandırılmasını öngören düzenlemelerin kabul edilmemesi, hükümetin konut krizine müdahale kapasitesini tartışmaya açtı.

Öte yandan 87 yaşındaki Maricarmen Abascal'ın, kirasının yüzde 275 artırılması üzerine Madrid'deki evinden tahliye edilmesi, konut sorununa yönelik toplumsal tepkileri büyüttü. Bu olayın ardından yaklaşık 50 kentte düzenlenen gösterilerde kiracılara daha güçlü koruma sağlanması talep edildi.

Ancak Sánchez hükümetinin karşı karşıya olduğu sorunlar yalnızca konut kriziyle sınırlı değil. Yaz aylarında Fas üzerinden on binlerce göçmenin Ceuta'ya geçmesiyle ortaya çıkan göç krizinde hükümetin müdahalesi, özellikle muhalefetteki Halk Partisi (PP) ve Vox tarafından yetersiz bulunarak eleştirildi.

FRANSA'DA HAYAT PAHALILIĞI PROTESTOLARI ŞIDDET OLAYLARINA DÖNÜŞTÜ

Fransa'da artan hayat pahalılığı, akaryakıt fiyatlarındaki yükseliş ve eğitim sistemindeki sorunlar, ülke genelinde kitlesel protestolara yol açtı. Sendikalar, öğrenciler ve kendilerini "Sarı Yelekliler" olarak tanımlayan vatandaşlar, 17 Ekim Cumartesi günü başta Paris olmak üzere birçok kentte sokaklara çıktı. ABD ve İsrail'in İran'a yönelik savaşı nedeniyle enerji fiyatlarında yaşanan artışın da ekonomik hoşnutsuzluğu derinleştirdiği belirtildi. İçişleri Bakanlığı, gösterilere ülke genelinde yaklaşık 550 bin kişinin katıldığını, Paris'te ise bu sayının 110 bine ulaştığını açıkladı.

Ekonomik talepleri barındıran protestolara, yaklaşık dört haftadır eğitim koşullarının iyileştirilmesi için eylem yapan öğrenciler de katıldı. Öğretmen eksikliği, kalabalık sınıflar ve yetersiz okul olanaklarına tepki gösteren öğrenciler, eğitim kaynaklarının artırılmasını talep etti. Böylece farklı toplumsal kesimlerin ekonomik ve sosyal sorunlara yönelik tepkileri aynı gösterilerde birleşti.

Ancak kalabalıkların büyümesiyle bazı kentlerde protestolar şiddet olaylarına dönüştü. Marsilya'da maskeli göstericiler belediye binasına girerken, Limoges'da yaklaşık 140 yıllık belediye binası ateşe verildi. Yangında binanın büyük bölümü zarar gördü ve tarihi kulesi çöktü. Paris'te çok sayıda iş yeri yağmalanırken polis, kalabalıkları dağıtmak amacıyla göz yaşartıcı gaz ve tazyikli su kullandı. Hafta sonu boyunca ülke genelinde 2 bin 330'dan fazla kişi gözaltına alındı.

Şiddet olaylarının yayılması üzerine hükümet güvenlik önlemlerini artırdı. Başbakan Sébastien Lecornu'nun talimatıyla Paris, Lyon, Nice ve Lille'in belirli bölgelerinde sokağa çıkma yasakları ilan edildi. Yaşanan güvenlik sorunlarının ardından İçişleri Bakanı Laurent Nuñez istifasını sundu ancak Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron istifayı kabul etmeyerek görevde kalmasını istedi.

Macron, 18 Ekim'de yaptığı ulusa sesleniş konuşmasında şiddeti kınadı ve barışçıl protestocularla şiddete başvuranların birbirinden ayrılması gerektiğini vurguladı. Ayrıca Lecornu'ya siyasi partiler, sendikalar ve yerel yöneticilerle görüşerek çözüm önerileri geliştirme görevi verdi. Ancak ekonomik ve eğitim kaynaklı sorunlara yönelik somut tedbirlerin açıklanmaması, muhalefetin hükümete yönelik eleştirilerini sürdürmesine neden oldu.

Öte yandan protestolar, 2018'de akaryakıt vergisi artışlarına tepki olarak ortaya çıkan Sarı Yelekliler hareketini yeniden gündeme taşıdı. Kamu borcu ve bütçe açığıyla mücadele eden hükümet açısından gösteriler, ekonomik sorunların yanı sıra siyasi baskıyı da artırdı. ABD Başkanı Donald Trump'ın olayları göç ve sınır politikaları üzerinden değerlendirmesiyle kriz uluslararası tartışmalara da yansıdı. Böylece ekonomik taleplerle başlayan eylemler, güvenlik, kamu düzeni ve hükümetin kriz yönetimi ekseninde genişleyen bir siyasi krize dönüştü.

Yağmalamalarla gölgede bırakılan protestoların asıl amaçları sonucunda muhalefette olan Marine Le Pen'in oylarının artması bekleniyor.

TÜRK DÜNYASI

TÜRK DEVLETLERİNDEN ORTAK HARİTA VE COĞRAFİ İSİMLER KATALOĞU HAMLESİ

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) üyesi ülkeler, ortak Türk dünyası haritası ve coğrafi adlar kataloğu oluşturulması konusunda uzlaşmaya vardı. Karar, 8 Ekim 2026 tarihinde Kazakistan'ın başkenti Astana'da gerçekleştirilen TDT Haritacılık Kurumları Başkanları 3. Toplantısı'nda alındı. Toplantıya Türkiye, Kazakistan, Azerbaycan, Özbekistan ve Kırgızistan'dan haritacılık kurumlarının temsilcileri ile TDT Genel Sekreter Yardımcısı Nuru Guliyev katıldı. Görüşmelerde jeodezi, haritacılık ve coğrafi bilgi teknolojileri alanlarında iş birliğinin geliştirilmesi ele alındı. Türk devletlerindeki coğrafi yer adlarının ortak bir katalogda toplanması kararlaştırılırken, TDT Haritacılık Çalışma Grubu'na ortak Türk dünyası haritasının taslağını tamamlayarak bir sonraki toplantıda sunma görevi verildi. Böylece üye ülkelerin coğrafi verilerinin ortak bir bilgi altyapısında temsil edilmesi hedeflendi.

Toplantıda uydu görüntüleme, uzaktan algılama, dijital haritacılık ve mekânsal veri yönetimi konularında teknoloji ve deneyim paylaşımı da değerlendirildi. Ülkelerin mevcut dijital çözümlerinin ortak projelerde kullanılması üzerinde duruldu. Haritacılık çalışmalarının eşgüdümünü güçlendirmek amacıyla TDT Sekretaryası bünyesinde özel bir koordinasyon birimi kurulması önerildi. Toplantı sonunda iş birliğinin çerçevesini belirleyen sonuç bildirisi imzalandı. TDT Haritacılık Kurumları Başkanlarının Toplantısı'nın 2027 yılında Kırgızistan'da yapılması kararlaştırıldı. Toplantı, önceki Ankara ve Bakü buluşmalarında geliştirilen kurumsal diyaloğun devamı niteliği taşıdı; sivil ve askerî haritacılık kurumları arasındaki temasları da jeo-uzamsal alanda güçlendirdi. Ortak harita ve katalog girişimi, yalnızca teknik standartların uyumlaştırılmasını değil, Türk devletleri arasında kurumsal koordinasyonun ve ortak bilgi üretiminin geliştirilmesini de amaçlıyor. Projenin ilerlemesi, coğrafi verilerin karşılıklı kullanımını kolaylaştırarak bölgesel bağlantısallığa katkı sağlayabilir.

TÜRK DÜNYASI DİYALOG FORUMU ANKARA'DA TAMAMLANDI

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından, Türk Devletleri Teşkilatı'nın (TDT) 13. Zirvesi kapsamında düzenlenen Türk Dünyası Diyalog Forumu, 30-31 Ekim 2026 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirildi. "Fikirden Diyaloğa, İleri" temasıyla düzenlenen uluslararası forum, 31 Ekim'deki oturumların ardından sona erdi. Açılış konuşmaları Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Burhanettin Duran tarafından yapıldı. İki gün süren programda TDT üyesi ve gözlemci ülkelerden, ayrıca farklı ülkelerden toplam 114 konuşmacı yer aldı. Panel ve yuvarlak masa toplantılarında Türk dünyasının değişen küresel düzende stratejik konumu, jeopolitik rolü, parlamenter diplomasi ve kadınların diplomatik temsili değerlendirildi. Enerji güvenliği, savunma sanayisinde stratejik ortaklık, Orta Koridor üzerinden ekonomik iş birliği ve ortak üretim modeli de gündeme taşındı. Bunun yanında medya ve iletişim, dezenformasyonla mücadele, yapay zekânın oluşturduğu sınamalar ve stratejik iletişim kapasitesi tartışıldı.

Forumda dil, kültür ve ortak hafızanın korunması, diaspora ağları, aile ve toplumun geleceği ile ortak bilgi ekosistemi gibi toplumsal ve kültürel başlıklara da yer verildi. Akademi ve medya temsilcilerini de buluşturan etkinlik, Türk devletleri arasında siyasi, ekonomik ve kültürel diyaloğun farklı alanlarda derinleştirilmesine yönelik temas zemini oluşturdu.

Forum, ayrıca çok taraflı etkileşimin geliştirilmesini hedefledi. Forum, Türk devletleri arasında kurumsal eşgüdümü artırarak bölgesel aktörlüğü ve stratejik özerklik kapasitesini ortaklaşa güçlendirebilir.

TÜRKİYE-ALMANYA İLİŞKİLERİNDE YENİ STRATEJİK DÖNEM ARAYIŞI

Almanya Başbakanı Friedrich Merz, 29 Ekim 2025'te başladığı Türkiye ziyaretinin kapsamında 30 Ekim'de Ankara'da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile görüştü. İki lider, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ndeki görüşmenin ardından basın toplantısı düzenleyerek Türkiye-Almanya ilişkilerinin geliştirilmesi ve bölgesel gelişmelere ilişkin açıklamalarda bulundu. Merz, değişen jeopolitik koşullarda Türkiye'yi Avrupa Birliği'nin yakın ortağı ve NATO açısından önemli bir aktör olarak gördüklerini belirterek Ankara ile stratejik diyaloğu yeniden başlatacaklarını söyledi. Güvenlik ve savunma alanlarında daha yakın işbirliğine işaret eden Merz, Türkiye'nin Eurofighter Typhoon tedarikinin NATO müttefiklerinin güvenliğine katkı sağlayacağını ifade etti. Erdoğan da savunma sanayii başta olmak üzere ortak projelerin artırılması gerektiğini vurguladı. Görüşmede Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik perspektifi, Kopenhag kriterleri, düzensiz göç ve geri kabul süreçleri de gündeme geldi. Merz, Türkiye'nin AB'ye yakınlığını desteklerken hukukun üstünlüğü ve demokratik standartlara ilişkin beklentileri dile getirdi. İki lider ayrıca Gazze'deki ateşkesin korunması ve bölgesel güvenliği ele aldı; ancak İsrail-Filistin meselesinde iki ülkenin yaklaşımları arasındaki farklılık sürdü. Görüşme, güvenlik, ticaret, enerji ve göç başlıklarında ilişkileri derinleştirme iradesinin öne çıktığı bir temas oldu. Taraflar, ekonomik bağların ve işbirliği kanallarının etkin kullanılmasının önemine de dikkat çekti.

Türkiye-Almanya görüşmesi, Avrupa güvenlik mimarisinin yeniden şekillendiği bir dönemde Türkiye'nin stratejik önemini ortaya koymaktadır. NATO'nun güneydoğu kanadındaki konumu, savunma sanayii kapasitesi, göç yönetimindeki rolü ve bölgesel krizlerdeki diplomatik etkinliği, Ankara'yı Avrupa açısından önemli bir ortak hâline getirmektedir. Almanya'nın Türkiye ile ilişkileri geliştirme arayışı, Avrupa'nın güvenlik ve dış politika hedeflerinde Türkiye'ye duyduğu ihtiyacı yansıtmaktadır. Bununla birlikte demokratik standartlar, AB üyeliği ve Orta Doğu politikalarındaki görüş ayrılıkları, ikili ilişkilerin geleceğini etkileyebilecek temel unsurlar olmaya devam etmektedir.

LİBYA'NIN ONAYI VE DOĞU AKDENİZ'DE MAVİ VATAN MÜCADELESİ

Doğu Akdeniz'deki deniz yetki alanları mücadelesinin temeli, 2011 yılında Muammer Kaddafi'nin devrilmesinin ardından Libya'da ortaya çıkan siyasi istikrarsızlığa kadar uzanmaktadır. Libya'da merkezi otoritenin zayıflaması, ülkenin doğusu ve batısı arasında siyasi ve askerî bölünmeye yol açarken bölgesel aktörlerin nüfuz mücadelesini de artırmıştır. Türkiye, 27 Kasım 2019'da Trablus merkezli Ulusal Mutabakat Hükümeti ile Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması Mutabakat Muhtırası'nı imzalayarak Doğu Akdeniz'deki stratejik konumunu güçlendirmeyi hedeflemiştir. Bu süreçte 20 Ekim 2026'da Bingazi merkezli Libya Temsilciler Meclisinin, Halife Hafter destekli siyasi kanadın da bulunduğu yapısıyla anlaşmayı oy birliğiyle onaylaması, bölgesel dengeler açısından önemli bir dönüm noktası olmuştur.
Hafter cephesinin bu kararı, Türkiye ile Yunanistan arasındaki uzun süredir devam eden deniz yetki alanları rekabetini yeni bir aşamaya taşımaktadır. Yunanistan, özellikle Girit, Rodos ve Meis gibi adaların kıta sahanlığı ve münhasır ekonomik bölge oluşturma kapasitesini öne çıkararak Türkiye-Libya anlaşmasına karşı çıkmaktadır. Türkiye ise ana karaların karşılıklı konumunu ve hakkaniyet ilkesini esas alan bir yaklaşım benimsemektedir. Doğu Libya'nın anlaşmayı onaylaması, Türkiye'nin yalnızca Trablus yönetimiyle değil, Libya'nın doğusundaki siyasi aktörlerle de diplomatik ilişki geliştirdiğini göstermektedir. Böylece Yunanistan'ın anlaşmanın Libya içerisindeki meşruiyetine yönelik itirazları zayıflarken Türkiye, Adalar Denizi ve Doğu Akdeniz'deki tezlerini destekleyen daha geniş bir diplomatik zemin elde etmektedir

Mısır açısından gelişme daha karmaşık bir tablo ortaya çıkarmaktadır. Kahire, 2019 anlaşmasına daha önce karşı çıkmış ve kendi deniz yetki alanları ile enerji çıkarlarını korumaya çalışmıştır. Doğu Libya'nın kararı, Mısır'ın Libya üzerindeki geleneksel nüfuz alanı bakımından da yeni bir diplomatik hesaplaşma yaratabilir. Özellikle Libya-Mısır deniz sınırına yakın enerji arama faaliyetleri, iki ülke arasındaki ilişkilerde yeni bir gerilim başlığı oluşturabilir.

Doğu Akdeniz'deki asıl rekabet ise yalnızca deniz sınırlarının belirlenmesi veya enerji kaynaklarının paylaşılması değildir. Meselenin merkezinde ticaret yolları, limanlar, enerji transferi ve jeoekonomik üstünlük bulunmaktadır. Özellikle İsrail, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) arasındaki ekonomik ve stratejik iş birlikleri bu açıdan dikkat çekmektedir. Hindistan-Orta Doğu-Avrupa Ekonomik Koridoru (IMEC), Hindistan'dan başlayarak BAE ve Körfez ülkeleri üzerinden İsrail'in Hayfa Limanı'na, oradan Yunanistan ve Avrupa limanlarına ulaşmayı hedefleyen çok boyutlu bir bağlantı projesidir. GKRY ise Doğu Akdeniz'deki liman ve lojistik kapasitesiyle bu ticaret ağının tamamlayıcı aktörlerinden biri olmayı amaçlamaktadır. Bu noktada Türkiye açısından mesele, alternatif bir ticaret güzergâhının oluşturulmasından çok daha geniştir. İsrail-BAE ekonomik ilişkileri, Yunanistan'ın Avrupa Birliği içerisindeki konumu ve GKRY'nin Doğu Akdeniz'deki stratejik limanları üzerinden gelişen bağlantısallık, Türkiye'yi bölgesel ticaret ağlarının dışında bırakabilecek bir jeoekonomik rekabet alanı oluşturabilir. Başka bir ifadeyle, Mavi Vatan yalnızca denizlerdeki egemenlik ve yetki alanları meselesi değil, aynı zamanda geleceğin ticaret ve enerji güzergâhlarında söz sahibi olma mücadelesidir. Türkiye'nin Libya ile geliştirdiği ilişkiler bu nedenle stratejik önem taşımaktadır. Türk Dünyası açısından da Orta Koridor'un Akdeniz limanlarıyla bağlantısını güçlendirmek, Asya ile Avrupa arasındaki ticarette alternatif güzergâhlar oluşturmak ve ekonomik bağımlılıkları çeşitlendirmek önemlidir. Türkiye'nin dışlanmadığı, çok yönlü bir bağlantısallık modeli Türk devletlerinin jeoekonomik gücünü de arttırabilir;
Uluslararası hukuk açısından ise 1982 Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi, kıta sahanlığı ve münhasır ekonomik bölge sınırlandırmalarında hakkaniyet ilkesini ve ilgili koşulların dikkate alınmasını öngörmektedir. Adaların deniz yetki alanlarına etkisi konusunda ise uluslararası yargı kararlarında her adaya otomatik olarak tam etki tanınmadığı görülmektedir. Türkiye-Libya mutabakatının Libya Temsilciler Meclisi tarafından onaylanması anlaşmanın siyasi ve kurumsal dayanağını güçlendirse de diğer kıyıdaş devletlerle yaşanan bütün sınırlandırma uyuşmazlıklarını kendiliğinden çözmemektedir. Sonuç olarak Türkiye'nin Mavi Vatan politikası, askerî caydırıcılığın yanında diplomasi, uluslararası hukuk ve ekonomik iş birlikleriyle desteklenmelidir.

RUSYA-KAFKASYA

TRUMP-PUTİN ANLAŞMASI KAPSAMINDA İLK RUS MOTORİNİ SEVKİYATI

Gemi takip şirketi Kpler'in verilerine göre, ABD Başkanı Donald Trump'ın ekim başında Moskova ile anlaşmaya vardığını duyurmasının ardından Rusya'dan motorin taşıyan bir tanker New York'a doğru yola çıktı. Yaklaşık 40 bin tonluk motorin sevkiyatı, ABD'nin Rus motorinine yönelik yaptırımlarını geçici olarak hafifleten anlaşma kapsamında yapılıyor. Trump, bu adımla akaryakıt fiyatlarını düşürmeyi hedefliyor.

Reuters'a göre sevkiyatın gerçekleşmesi, eski Başkan Joe Biden'ın 2022'de açıkladığı ithalat yasağından bu yana ABD'nin ilk kez Rus petrolü veya petrol ürünleri ithal etmesi anlamına gelecek. Alıcı ve satıcının kim olduğu henüz bilinmiyor. Rus haber ajansları; enerji politikasından sorumlu Başbakan Yardımcısı Aleksandr Novak'ın çarşamba günü yaptığı açıklamada, ABD'ye gönderilecek ilk Rus motorini sevkiyatının ertesi gün yola çıkacağını söylediğini aktardı. Rus ve ABD'li şirketlerin teslimat sözleşmeleri üzerinde çalıştığını belirten Novak, yeni sevkiyatların da yapılacağını ifade etti.

Anlaşma kapsamında ABD, Rus motorinine yönelik yaptırımlarını geçici olarak hafifletirken Rusya da motorin ihracatına getirdiği yasağı kaldırmayı kabul etmişti. Trump; Rusya'nın derhâl 300 bin ton motorin tedarik edeceğini, bunu kasım ayında 500 bin tonun ve "hemen ardından" 1 milyon tonun izleyeceğini söylemişti. Bu adım, ABD'deki ara seçimler öncesinde tüketicilerin ödediği akaryakıt fiyatlarını düşürme girişimi olarak değerlendirildi. Karar, Ukrayna ve müttefiklerinin yanı sıra Trump'ın Cumhuriyetçi Partisi içindeki bazı isimlerden de sert tepki gördü.

MOSKOVA'DA RUSYA-AFRİKA ZİRVESİ

Rusya Devlet Başkanı Danışmanı Anton Kobyakov; Moskova'da düzenlenen üçüncü Rusya-Afrika Zirvesi ile Rusya-Afrika Ekonomi ve İnsani İşbirliği Forumu sonucunda, ticari sır niteliğindeki belgeler hariç 60'tan fazla anlaşma imzalandığını açıkladı.

Kobyakov, forumun ardından düzenlenen basın toplantısında, "Etkinliğin büyük bir başarıyla sonuçlandığını ve yalnızca Afrika ile Rusya'da değil, dünya genelinde de büyük ilgi gördüğünü güvenle söyleyebiliriz." dedi.
Kobyakov'un verdiği bilgilere göre etkinliklere, Afrika ülkeleri ve diğer dost ülkeler dâhil olmak üzere 74 ülkeden 3 bin 500'den fazla kişi katıldı. Katılımcılar arasında yaklaşık 630 şirketten 1.200'den fazla Rus ve yabancı iş dünyası temsilcisi yer aldı. Forumun iş programı kapsamında 40'tan fazla tematik oturum düzenlendi.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, 28 Ekim'de yaptığı açıklamada, Rusya ile Afrika ülkeleri arasındaki ticaret hacminin yakın gelecekte 50 milyar doları aşabileceğini belirtti. Putin'e göre bu seviyeye ulaşılabilmesi için karşılıklı ticaret hacminin en az iki katına çıkarılması gerekiyor.
Öte yandan 29 Ekim'de, Rusya ile Uganda arasında karşılıklı vize muafiyeti anlaşması imzalandığı öğrenildi. Moskova'daki Rusya-Afrika Zirvesi kapsamında imzalanan anlaşma, diplomatik ve hizmet pasaportu sahiplerini kapsıyor.

Moskova'da, 48 Afrika ülkesinin temsil edilmesiyle rekor düzeyde ülke katılımına sahne olan üçüncü Rusya-Afrika Zirvesi öncesinde Rusya-Afrika Ekonomi ve İnsani İşbirliği Forumu düzenlendi. Etkinlik kapsamında Gostiniy Dvor'da, Rusya ile Afrika ülkeleri arasındaki iş birliğinin temel alanlarını tanıtan stantların yer aldığı geniş bir sergi alanı oluşturuldu.

SAVAŞIN YENİ ADRESİ: ADIGEY

Ukrayna kuvvetlerinin, 4 Ekim gecesi Adıgey Cumhuriyeti sınırları içerisindeki Khanskaya askerî havaalanını insansız hava araçlarıyla hedef aldığı aktarıldı.Maykop yakınlarında konuşlu stratejik tesiste bombarudman sonrası büyük bir yangın meydana gelirken, yerel kaynaklar gece boyu patlama seslerinin kesilmediğini ve şehir genelinde sirenlerin çaldığını kaydetti. Vurulan üssün; Ukrayna mevzilerine düzenlenen hava operasyonlarında ve askerî mühimmat nakliyesinde kritik rol oynayan Su-30, Su-24, Su-34 tipi savaş jetleri ile An-12 kargo uçaklarına ev sahipliği yaptığı bildiriliyor.

Ukrayna Güvenlik Servisi'nin (SBU) Özel Operasyonlar Merkezi "Alfa" ekiplerince 4 Ekim gecesi RF'nun Adıgey Cumhuriyeti'ndeki Khanskaya Askerî Hava Üssü'ne düzenlenen 500 kilometrelik İHA saldırısının ardından yeni detaylar ve uydu görüntüleri paylaşıldı.

Saldırı sonrası yayınlanan uydu fotoğrafları, hava üssünde Rus hava kuvvetlerine ait bir Su-35S çok amaçlı savaş uçağı, bir Su-34 savaş-bombardıman uçağı ve ana mühimmat deposunun tamamen imha edildiğini gözler önüne serdi.

Rus ordusunun Ukrayna şehirlerini ve cephe hatlarını vurmakta kullandığı güdümlü bombaları (KAB) taşıyan iki kritik uçağın imha edilmesi Rus taktik havacılığına ağır darbe vurdu. Vurulan uçaklardan yaklaşık 100 milyon dolar ihracat değerine sahip olan Su-35S, Rusya'nın en gelişmiş jetleri arasında yer alırken; 50 milyon dolar değerindeki Su-34 ise hava operasyonlarının belkemiğini oluşturuyordu.

Gece boyunca sirenlerin çaldığı ve patlamaların yaşandığı Maykop'ta Adıge Cumhuriyeti Başkanı Murat Kumpilov, 28 Ukrayna İHA'sının düşürüldüğünü savunurken, can kaybı olmadığını ve bazı müstakil evlerde hafif hasar oluştuğunu bildirdi.

Öte yandan Ukrayna Savunma Kuvvetleri'nin aynı gece düzenlediği geniş kapsamlı operasyonlarda, Kırım'daki Gvardeyskoye ve Krasnodar'daki Primorsko-Akhtarsk hava üslerinin yanı sıra Rusya'ya ait bir Buk-M3 hava savunma füze sistemi, bir elektronik harp istasyonu ile kamikaze İHA depolama ve fırlatma tesislerinin de vurulduğu aktarıldı.

Rusya Savunma Bakanlığı ise Adıgey, Kırım ve Kuban bölgeleri dahil olmak üzere bölge genelinde 559 Ukrayna İHA'sının imha edildiğini öne sürdü.

UNN aktardığına göre ; özellikle, mevcut bilgilere göre, SBU'nun Alpha Özel Operasyon Merkezi tarafından işletilen insansız hava araçları şu hedeflere saldırdı:

Su-35 (Rusya Federasyonu'nun en modern savaş uçaklarından biri olarak kabul edilen çok amaçlı bir savaş uçağı. İhracat maliyeti: yaklaşık 100 milyon dolar);

-Su-34 (Rus taktik havacılığının kilit uçaklarından biri olan avcı-bombardıman uçağı. İhracat maliyeti: yaklaşık 50 milyon dolar);

-Mühimmat Deposu: Havaalanı arazisi içinde bir mühimmat deposu.

Her iki uçak da düşmanın cephe hattı boyunca ve Ukrayna şehirlerine karşı yoğun olarak kullandığı güdümlü hava bombaları (KAB) taşıyıcısıdır.

Uluslararası ilişkiler çerçevesinden bakıldığında durum yalnızca maddi hasarla sınırlı değildir. Aynı zamanda savaş cephesinden uzak olduğu düşünülen Kuzey Kafkasya bölgesinin de bir hedef haline geldiğini göstermektedir.

BALKANLAR

SIRBİSTAN'DA ERKEN GENEL SEÇİMLER VE SİYASİ DEĞİŞİM TARTIŞMALARI

Sırbistan'da 25 Ekim'de yapılan erken genel seçimler, ülkenin siyasi geleceği ve Avrupa Birliği ile ilişkileri açısından önemli bir dönüm noktası oldu. Seçimlerin ardından Avrupa Birliği, sonuçların ana siyasi aktörlerce hızlı biçimde tanınmasını olumlu karşıladı ve yeni hükümetin gecikmeden kurulması çağrısında bulundu. Bununla birlikte uluslararası gözlem misyonu, iktidar partisinin devlet kaynaklarından yararlanması, medyada belirgin yayın dengesizliği, seçmenler ve adaylar üzerindeki baskılar ile kampanya faaliyetlerinin engellenmesi gibi sorunlara dikkat çekti. AB, Sırbistan'ın üyelik sürecinde demokratik standartların, bağımsız yargının ve medya özgürlüğünün belirleyici olduğunu vurguladı. Seçim sonuçlarının ardından başlayacak siyasi geçişin nasıl yönetileceği, Belgrad'ın Brüksel'le ilişkilerinin yanı sıra Rusya ile geleneksel bağlarının geleceği bakımından da yakından izlenecek. Süreç, özellikle genç seçmenlerin siyasete katılımı ve kamu kurumlarına duyulan güven bakımından da yakından takip edilecek. Bu sonuç, siyasi dengelerin ve yönetim anlayışının şekillenmesinde etkili olacak.

BOSNA-HERSEK'TE GENEL SEÇİMLER VE AVRUPA BİRLİĞİ REFORM GÜNDEM

Bosna-Hersek'te 4 Ekim 2026'da gerçekleştirilen genel seçimler, ülkenin siyasi kurumlarının geleceği ve Avrupa Birliği'ne katılım hedefi bakımından önem taşıdı. Avrupa Komisyonu, seçim gününün genel olarak düzenli geçtiğini belirtirken oy verme ve sayım süreçlerinde teknik aksaklıklar, karmaşık prosedürler ve oy gizliliğine ilişkin sorunlar tespit edildiğini açıkladı. Ülke genelinde ilk kez kullanılan bilgi ve iletişim teknolojileri, seçim güvenilirliğini artırma amacı taşısa da uygulamadaki gecikmeler şeffaflığı sınırladı. Brüksel, sonuçların kesinleşmesinin ardından devlet, entite ve kanton düzeyindeki yönetimlerin gecikmeden kurulmasını istedi. Ayrıca Bosna-Hersek'in AB üyelik müzakerelerinde ilerleyebilmesi için gerekli yasal ve kurumsal düzenlemeleri tamamlaması ve reformları uygulaması gerektiğini vurguladı. Seçim sonrası uzlaşma, ülkenin siyasi istikrarı açısından belirleyici olacak. Bu adımların gecikmesi, ekonomik destek kaynaklarına erişimi ve üyelik perspektifinin inandırıcılığını zayıflatabilir. Bu süreç yakından izlenecek. Yeni yönetimin reform performansı yakından izlenecek; beklentiler de oldukça yüksek.
.

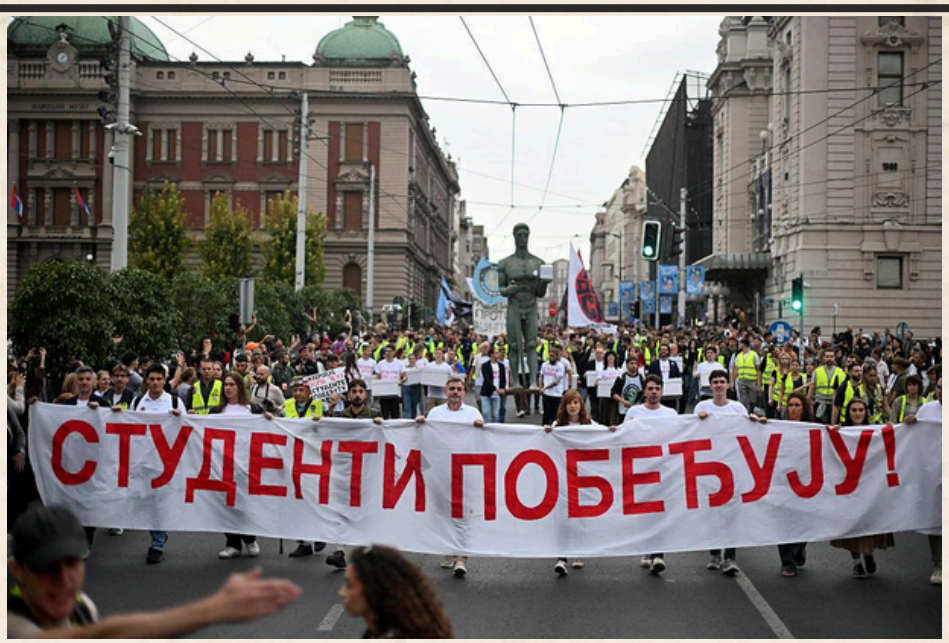
ARNAVUTLUK'TA ÖĞRENCİ PROTESTOLARI HÜKÜMETİ BASKI ALTINA ALDI

Arnavutluk'ta 18 Ekim itibarıyla altıncı gününe giren öğrenci öncülüğündeki protestolar, Başbakan Edi Rama hükümeti üzerindeki baskıyı artırdı. Yolsuzluk iddiaları, işsizlik ve eğitim sistemindeki sorunlara tepki gösteren eylemciler, gösterileri Tiran'dan ülkenin diğer şehirlerine taşıdı. Hükümet binaları ve bazı işyerlerinin hedef alındığı olaylarda polis göz yaşartıcı gaz ve tazyikli su kullandı; çok sayıda kişi hakkında adli işlem başlatıldı. Rama istifa çağrılarını reddederek protestoların hükümetinden çok Arnavutluk'un Avrupa Birliği'ne katılma hedefini tehlikeye attığını savundu. Avrupa Komisyonu şiddeti kınarken barışçıl gösteri hakkına saygı duyulması gerektiğini belirtti. Gelişmeler, AB üyeliğinde ilerleme kaydetmeye çalışan Tiran yönetiminin yolsuzlukla mücadele, kamu güveni ve siyasi istikrar alanlarındaki sınavını yeniden gündeme taşıdı. Bu tablo, reform gündeminin toplumsal meşruiyetini de sınayacak. Bu süreçte siyasi aktörlerin uzlaşma kapasitesi ve kurumların bağımsızlığı belirleyici olacak. Gençlerin beklentilerinin karşılanması da yeni dönemin toplumsal desteğini güçlendirebilir.

KOSOVA'DA SİYASİ TIKANIKLIK AŞILDI, KUZEYDEKİ GERİLİMLER SÜRÜYOR

Kosova'da Ekim ayında siyasi tıkanıklığın aşılması yönünde önemli bir adım atılırken, ülkenin kuzeyindeki toplumsal ve idari gerilimler gündemde kalmayı sürdürdü. 6 Ekim'de Justina Shiroka-Pula'nın cumhurbaşkanı seçilmesi, uzun süredir devam eden kurumsal çıkmazın sona ermesine katkı sağladı. Ancak 20 Ekim'de Birleşmiş Milletler Kosova Misyonu'nun Güvenlik Konseyi'ne sunduğu değerlendirme, özellikle kuzeyde mülkiyet ihtilafları, tahliyeler ve Sırp toplumuna ait sağlık ve eğitim kurumlarının kapanması gibi sorunlara dikkat çekti. BM temsilcisi Peter Due, ifade özgürlüğü ve azınlık hakları konusunda kaygılarını dile getirerek Belgrad ile Priştine arasındaki diyaloğun yeniden canlandırılmasını istedi. Açıklama, siyasi kurumların işlerlik kazanmasının tek başına normalleşme için yeterli olmadığını; mevcut anlaşmaların uygulanması ve toplumlar arası güvenin güçlendirilmesi gerektiğini gösterdi. BM, tarafların daha önce üzerinde uzlaştığı düzenlemeleri hayata geçirmesini ve tüm toplulukların kamusal yaşama eşit katılımını istedi. Bu konu bölgesel istikrarı doğrudan ilgilendiriyor.

SIRBİSTAN'DA SİYASİ DÖNÜŞÜM: ÖĞRENCİ HAREKETİNİN TARİHÎ SEÇİM ZAFERİ

Sırbistan'da 25 Ekim 2026'da yapılan erken genel seçimler, yalnızca iktidar partisinin seçim yenilgisi olarak değil, ülkede uzun süredir devam eden siyasi düzenin geleceği açısından önemli bir kırılma olarak değerlendirilebilir. 2014'ten bu yana başbakan veya cumhurbaşkanı olarak Sırp siyasetinde belirleyici konumda bulunan Aleksandar Vučić, seçim sonuçlarının ardından yenilgiyi kabul etti. Reuters'ın 26 Ekim tarihli haberine göre, oyların yaklaşık yüzde 99'u sayıldığında öğrenci hareketinin desteklediği liste yüzde 52,7 oy ve 250 sandalyeli parlamentoda 139 sandalye elde ederken, Vučić'in liderliğindeki Sırp İlerleme Partisi (SNS) ittifakı yüzde 39,2 oy ve 97 sandalye aldı. Bununla birlikte seçim zaferi, yeni hükümetin hemen kurulduğu anlamına gelmiyor; hükümetin oluşumu ve yeni siyasi kadroların belirlenmesi önümüzdeki sürecin temel gündemi olacak.

Bu sonucun arka planında ise 2024 yılında Novi Sad kentindeki tren istasyonunda yaşanan ve 16 kişinin hayatını kaybettiği çatı çökmesi sonrasında başlayan protestolar bulunuyor. Öğrenciler, facianın ardından yolsuzluk, kamu ihalelerinde şeffaflık ve siyasi hesap verebilirlik talepleriyle ülke çapında gösteriler düzenledi. Başlangıçta belirli bir olayın sorumlularının hesap vermesine odaklanan hareket, zamanla hükümet karşıtı daha geniş bir toplumsal muhalefete dönüştü. Yaklaşık iki yıl süren protestoların ardından öğrenci hareketinin seçimlere katılan siyasi bir liste etrafında örgütlenmesi, sokaktaki itirazın parlamenter siyasete taşınmasını sağladı. Bu yönüyle sonuç, gençlerin ve sivil toplumun siyasal temsil üzerindeki etkisini göstermesi bakımından da dikkat çekiyor.
Bu nedenle seçim, yalnızca bir liderin siyasi etkisinin azalması değil, temsil kanallarına duyulan güvenin ve hesap verebilirlik talebinin sandığa yansıması olarak da okunabilir. Yine de protesto döneminde ortak bir talep etrafında birleşmek ile ekonomi, dış politika ve devlet yönetimi konusunda ortak kararlar almak aynı şey değildir. Yeni kadronun sınavı tam da bu noktada başlayacak.

Bununla birlikte seçim zaferi, Sırbistan'ın sorunlarının kendiliğinden çözüleceği anlamına gelmiyor. Reuters, öğrenci listesinin ortak ve belirgin bir liderinin bulunmadığını, adayların bir bölümünün ise sınırlı siyasi deneyime sahip olduğunu aktarıyor. Bu durum, protesto hareketinin farklı kesimlerini bir arada tutan taleplerin uygulanabilir bir hükümet programına dönüştürülmesini zorlaştırabilir. Ayrıca uluslararası gözlemciler seçim ortamında iktidar partisinin devlet kaynaklarından yararlanması, medyadaki yayın dengesizliği ve seçmenler üzerindeki baskılar gibi sorunlara dikkat çekti. Avrupa Birliği de yeni yönetimden demokratik kurumlar, bağımsız yargı ve medya özgürlüğü alanlarında ilerleme beklediğini açıkladı. Dış politika bakımından da değişimin sonuçları yakından izlenecek. Sırbistan'ın Avrupa Birliği üyelik hedefi, Rusya ile ilişkileri ve Kosova ile normalleşme süreci, yeni hükümetin önündeki başlıca dosyalar arasında yer alacak. Ancak öğrenci listesinin kampanyası ağırlıklı olarak iç sorunlara odaklandığından, dış politikada nasıl bir yön izleyeceği henüz net değil. Dolayısıyla 25 Ekim seçimi, Sırbistan'da siyasi değişimin kapısını açmış olsa da bu değişimin kalıcı niteliği, yeni yönetimin kurumsal reformları ne ölçüde hayata geçirebileceğine bağlı olacak.

SISTEMIN KORKUSU, KADIN BILGELIĞI VE KÜLLERINDEN DOĞAN DIRENIŞ: CADI AVLARININ GERÇEK YÜZÜ

Tarih sayfalarında çoğunlukla karanlık bir batıl inanç salgını ya da toplumsal bir cinnet hali olarak geçiştirilen cadı avları, aslında tarihin tanık olduğu en sistemli kadın kıyımlarından biridir. Yüzyıllar boyunca binlerce insanın masumca canından edildiği bu karanlık dönem, basit bir korkudan ibaret değildi. Olayın özüne indiğimizde, karşımıza ataerkil düzenin ve güç odaklarının kendi tahtlarını korumak adına kadın bedeni, zihni ve bilgeliği üzerinde kurduğu ağır bir baskı mekanizması çıkar.

Cadı ilan edilip yakılan kadınlar, iddia edildiği gibi karanlık güçlerle iş birliği yapan tehlikeli figürler değildi. Tam aksine; onlar doğayı okuyabilen, gökyüzünün ve yıldızların dilinden anlayan, bitkilerin şifasını bilen, doğumu ve ölümü yöneten bilge kadınlardı. Astrolojiyle, simyayla, tıpla ve evrenin ritmiyle ilgilenen bu kadınlar; köyün ebeleri, şifacıları, otacıları ve topluluğun danışılan akil insanlarıydı. Ancak zamanla kurumsallaşan eril otorite ve tıp dünyası, kadınların sezgilerinden, evrenle kurdukları bu derin bağdan ve topluma yön veren sezgisel bilgisinden derin bir tehdit duymaya başladı. Kadının doğaya ve gökyüzüne dair birikimi ”büyücülük” olarak damgalandı; doğanın ritmiyle uyumlu yaşam biçimleri ise tekinsiz ilan edilerek suç sayıldı.

İşin bir diğer sarsıcı boyutu ise gücü elinde tutan sistemin ”kadının yükselişine” duyduğu o derin korkudur. Kendi ayakları üzerinde duran, toplulukta saygı gören, evlenmeyi reddeden, mirasına sahip çıkan ya da haksızlıklara karşı sesini çıkaran bağımsız kadınlar düzen için her zaman bir tehditti. Erkek egemen yapı, kadının bilgiyle donanmasından, ekonomik ve zihinsel olarak özgürleşmesinden, kendi kaderini tayin edecek güce ulaşmasından korktu. Bu yüzden yükselen, sorgulayan ve boyun eğmeyen kadınları bastırmanın en kestirme yolu onları ”cadı” ilan etmek oldu. Büyücülük suçlaması, kadının toplum içindeki saygınlığını ve sesini bir anda yok eden kullanışlı bir silaha dönüştürüldü.

Cadı avları sırasında meydanlarda kurulan darağaçları ve yakılan ateşler, yalnızca o kadınları değil, geride kalan tüm kadınları sindirmeyi amaçlayan kamusal bir gözdağıydı. Amaç çok netti: Kadınlara diz çöktürmek, onları evlerin dört duvarı arasına hapsetmek, seslerini kısmak ve kendi bedenleri üzerindeki söz hakkını ellerinden almak. Ancak tüm bu acımasızlığa rağmen bastırılmaya çalışılan o bilgi ve ruh tamamen yok edilemedi.

Bugün ”cadı” olarak yaftalanıp yakılan o bilge kadınların mirası doğayla, evrenle, yıldızlarla ve kendi öz gücüyle yeniden bağ kuran tüm kadınların sezgilerinde ve mücadelesinde yaşamaya devam ediyor. Cadı avları tarihsel bir kıyım olsa da kadınların bilgeliğinin, yükselişinin ve hakikat arayışının hiçbir ateşle yakılamayacağının zamansız bir kanıtı olarak duruyor.

FRANÇOİS-AUGUSTE BİARD - FRANSIZ SÖMÜRGELERİNDE KÖLELİĞİN KALDIRILMASI (1849)

François-Auguste Biard, 29 Haziran 1799'da Fransa'nın Lyon kentinde doğmuştur. Lyon Güzel Sanatlar Okulu'nda eğitim almış, Pierre Révoil ve Fleury Richard gibi ressamlardan ders almıştır. 1824 yılında Paris Salonu'nda eserlerini sergilemeye başlamış ve zamanla özellikle portreleriyle tanınmıştır. Sanatçının yaşamında seyahatlerin önemli bir yeri vardır. İtalya, Akdeniz, Laponya, Spitzbergen ve Brezilya'ya yaptığı yolculuklar, farklı toplumları ve kültürleri sanatına taşımasını sağlamıştır. 1840 yılında yazar Léonie d'Aunet ile evlenmiş, ancak evlilikleri ilerleyen yıllarda sorunlu bir hâle gelmiştir. Léonie d'Aunet'nin ünlü Fransız yazar Victor Hugo ile yaşadığı ilişki, Biard'ın özel yaşamında önemli bir kırılma noktası olmuştur. Bu olay, dönemin edebiyat ve sanat çevrelerinde de dikkat çekmiştir.

Sanatçının 1849 yılında tamamladığı Fransız Sömürgelerinde Köleliğin Kaldırılması adlı eser, 1848 yılında Fransa'da ilan edilen İkinci Cumhuriyet döneminin önemli siyasi gelişmelerinden birini konu almaktadır. Fransa'da 25 Şubat 1848'de cumhuriyetin ilan edilmesinin ardından, Victor Schœlcher'in öncülüğünde 27 Nisan 1848 tarihinde Fransız sömürgelerinde köleliği kaldıran kararname yayımlanmıştır. Biard, bu tarihsel olayı resmetmek üzere yeni cumhuriyet yönetiminin İçişleri Bakanlığından sipariş almıştır. Eser 1849 Paris Salonu'nda sergilenmiş ve devlet tarafından satın alınmıştı.

ESER ANALİZİ:

Sanatçının çoğu eseri gibi teatral bir sahneden oluşan resmin merkezinde birbirine sarılarak kırılmış zincirlerini havaya kaldıran iki siyahi erkek figürü bulunmaktadır. Zincirler, köleliğin sona ermesini ve özgürlüğün kazanılmasını simgeleyen bariz sembollerdir. Çevrelerindeki insanların farklı ifadeleri, olayın toplumsal etkisini güçlendirmektedir.

Bu figürlerin resimdeki konumu, dönemin sömürge toplumundaki sosyal ilişkileri anlamak açısından önemlidir. Çünkü köleliğin kaldırılması, yalnızca köleleştirilmiş insanların yaşamını değiştiren bir karar değildi; aynı zamanda köle emeğine dayalı ekonomik ve toplumsal düzenin devamından çıkar sağlayan Avrupalı yerleşimcilerin konumunu da etkiliyordu. Bu nedenle beyaz figürlerin kompozisyon içerisindeki varlığı, özgürlüğün ilan edilmesiyle birlikte ortaya çıkan toplumsal dönüşümün farklı kesimler tarafından farklı biçimlerde karşılandığını göstermektedir.

Sağ kanattaki beyaz sömürgeci kadınlar ile siyahi köle kadınların birbirlerine sarılır pozisyonları ise kölelik kurumunun yarattığı derin ve travmatik psikolojiye odaklanan çok güçlü bir okuma biçimidir.Sömürgeciliğin sona ermesiyle bileklerdeki zincirler kırılmış olsada zihinlerdekinin kırılmasının kolay olmayacağı hissiyatı verilmektedir.

Sol tarafta yükselen Fransız bayrağı ve askerî figürler, devletin otoritesini ve cumhuriyetin özgürlük idealini temsil etmektedir. Sağ tarafta bulunan beyaz kıyafetli Avrupalı sömürgeciler ise yaşanan değişimi gözlemlemektedir. Bu karşıtlık, sömürge toplumundaki toplumsal ayrımı görünür kılmaktadır.

Sanatçı, açık gökyüzü, doğal ışık ve toprak tonlarıyla sahneye aydınlık bir atmosfer kazandırmıştır. Merkezdeki figürlerin hareketli bedenleri kompozisyon hiyerarşinin oluşmasını engellemiş olsada kırılmış zincirler izleyicinin dikkatini özgürlük temasına yöneltmektedir.

Eser, dönemin tarihsel gerçekliğini yansıtmasının yanı sıra sanatın toplumsal olayları görünür kılma ve tarihsel hafızayı şekillendirme gücü bağlamında değerli bir hazinedir.

KAYNAKÇA

KUZEY AMERİKA BÜLTENİ

- GV Wire (Reuters / Ipsos) ,26 Ekim 2026, https://gvwire.com/2026/10/26/trump-approval-rises-from-record-low-to-32-ahead-of-midterm-election/
- Silver Bulletin ,29 Ekim 2026 https://www.natesilver.net/generic-ballot-average-2026-nate-silver-bulletin-congress-polls
- Kalshi News , 28 Ekim 2026 https://news.kalshi.com/p/2026-midterm-predictions
- Brookings Institution , 28 Nisan 2026 , https://brookings.edu/articles/gop-midterm-prospects-darken-as-trump-approval-falls
- Fox News , 23 Ekim 2026 |, https://noticias.foxnews.com/live-news/midterm-elections-2026-trump-campaigning-blitz-october-23
- Democracy 21 , 22 Ekim 2026 , https://democracy21.org/news/newsletter/wertheimer-political-report-october-22-2026
- Al Jazeera ,2 Ekim 2026 , https://aljazeera.com/news/2026/10/2/trump-says-europe-agrees-to-release-massive-amount-diesel-stockpile
- Euronews , 2 Ekim 2026 , https://www.euronews.com/2026/10/02/g7-agrees-100-million-barrel-emergency-oil-release-amid-us-pressure-over-diesel
- Fox Carolina (AP) , 9 Ekim 2026 , https://www.foxcarolina.com/2026/10/09/trump-says-us-get-diesel-russia-relaxing-pressure-moscow-ease-prices-before-midterms/
- WJLA (AP / Scripps) ,8 Ekim 2026 , https://wjla.com/news/nation-world/with-voters-sour-on-war-trump-says-he-wont-attack-iran-again-before-midterm-elections-president-united-nations-voters
- Interfax ,9 Ekim 2026 , https://interfax.com/newsroom/top-stories/119486/
- Prime Minister of Canada | 23 Ekim 2026 | https://www.pm.gc.ca/en/news/news-releases/2026/10/23/prime-minister-carneys-historic-visit-turkiye-launches-new-strategic
- Daily Sabah (Reuters) , 2 Ekim 2026 https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/canadas-pm-carney-plans-turkiye-visit-for-talks-with-president-erdogan
- Engineering News (Reuters) ,21 Ekim 2026 https://engineeringnews.co.za/article/canada-turkey-set-to-sign-pledge-during-carney-visit-to-deepen-defence-energy-ties-source-says-2026-10-21
- Al Jazeera , 20 Ekim 2026, https://www.aljazeera.com/news/2026/10/20/alberta-rejects-separation-referendum-whats-next-for-canadian-province
- Al Jazeera , 20 Ekim 2026 , https://www.aljazeera.com/amp/news/2026/10/20/alberta-voters-reject-separation-from-canada-early-results-show
- Anchorage Daily News (AP) , 20 Ekim 2026 , https://www.adn.com/nation-world/2026/10/20/alberta-voters-overwhelmingly-reject-move-toward-independence-from-canada/
- Hawaii Public Radio (AP / NPR) , 19 Ekim 2026 , https://www.hawaiipublicradio.org/national-international/2026-10-19/alberta-voters-reject-a-move-toward-independence-in-referendum-backing-canadian-unity
- Hürriyet Daily News ,20 Ekim 2026 , https://www.hurriyetdailynews.com/alberta-separatists-lose-vote-on-leaving-canada-228366
- ABC News , 4 Ekim 2026 , https://abcnews.com/Politics/election-looms-supreme-court-reconvenes-new-wave-trump/story?id=136871786
- CNN , 4 Ekim 2026 , https://www.cnn.com/2026/10/04/politics/supreme-court-new-term-trump
- Democracy 21 ,22 Ekim 2026 | https://democracy21.org/news/newsletter/wertheimer-political-report-october-22-2026

ASYA-PASİFİK BÜLTENİ

- Reuters | 16 Ekim 2026 | https://www.reuters.com/world/asia-pacific/us-holds-more-secret-talks-with-myanmars-military-backed-rulers-tokyo-sources-2026-10-16/
- Mepa News , https://www.mepanews.com/kuzey-kore-lideri-kim-jong-un-cin-ile-iliskileri-guclendirme-mesaji-verdi-80371h.htm
- BBC News | Tarih belirtilmemiş | https://translate.google.com/translate?u=https://www.bbc.com/news/articles/c5j9kngz3j1go&hl=tr&sl=en&tl=tr&client=srp
- Haberler.com | https://www.haberler.com/guncel/kuzey-kore-lideri-kim-jong-un-kore-savasi-yil-20362664-haberi/
- Haber7 https://www.haber7.com/dunya/haber/3671510-hakkinda-oldu-iddialari-cikan-kim-jong-un-cin-sinirinda-ortaya-cikti
- Euronews Türkçe | 14 Ekim 2026 | https://tr.euronews.com/2026/10/14/rusya-ve-japonya-arasinda-casusluk-gerilimi-japon-gazeteci-tutuklandi
- TRT Haber , https://www.trthaber.com/haber/dunya/rusya-casusluk-iddiasiyla-japon-gazeteciyi-tutukladi-960050.html
- BBC News https://translate.google.com/translateu=https://www.bbc.com/news/articles/cwp9g1el7x9zo&hl=tr&sl=en&tl=tr&client=srp
- Milliyet , https://www.milliyet.com.tr/dunya/son-dakika-iki-ulke-arasindaki-gerilim-artiyor-rusya-japon-gazeteciyi-tutukladi-7679509
- Mepa News, https://www.mepanews.com/service/amp/rusya-ile-japonya-arasinda-casusluk-gerilimi-tirmaniyor-80222h.htm
- Dünya Gazetesi , https://www.dunya.com/ekonomi/cinden-altin-piyasasinda-2-bin-tonluk-hamle-hedefte-dolar-var-haberi-843656
- SDE (Stratejik Düşünce Enstitüsü) | Tarih belirtilmemiş | https://www.sde.org.tr/haber/son-8-ayda-cin-1000-tondan-fazla-altin-alarak-rekor-kirdi-haberi-67644
- Bloomberg HT , https://www.bloomberght.com/hindistan-merkez-bankasi-yaklasik-dort-yil-sonra-faiz-artirdi-3790561
- Euronews Türkçe | 7 Ekim 2026 | https://tr.euronews.com/2026/10/07/hindistan-irandaki-savasin-enflasyonu-koruklemesiyle-3-yil-sonra-ilk-kez-faizi-artirdi
- Dünya Gazetesi , https://www.dunya.com/ekonomi/hindistan-dort-yil-aradan-sonra-faiz-artirdi-haberi-842887

ORTADOĞU BÜLTENİ& FEMİNİZM

- 1. Sputnik Türkiye. (2026, 9 Ekim). https://anlatilaninotesi.com.tr/20261009/riyad-havalimanina-fuze-saldirisi-3-olu-36-yarali-1109413058.html
- 2. Sputnik Türkiye. (2026, 22 Ekim). https://anlatilaninotesi.com.tr/20261022/iran-devrim-muhafizlari-basra-korfezinde-petrol-transferi-yapan-4-gemi-vuruldu-1109756137.html
- 3. Sputnik Türkiye. (2026, 26 Ekim). https://anlatilaninotesi.com.tr/20261026/bm-uzmanlarindan-gazze-raporu-ateskese-ragmen-soykirim-eylemleri-suruyor-1109861991.html
- 4. Sputnik Türkiye. (2026, 27 Ekim). https://anlatilaninotesi.com.tr/20261027/putin-ve-katar-emiri-al-sani-ekonomik-ve-enerji-is-birligini-gorustu-1109911432.html
- 5. Sputnik Türkiye. (2026, 30 Ekim). https://anlatilaninotesi.com.tr/20261030/husilerden-aden-havalimani-ve-baskanlik-sarayina-fuze-saldirisi-1110005032.html
- Encyclopaedia Britannica. (t.y.). Witch hunt.https://www.britannica.com/topic/witch-hunt
- Encyclopaedia Britannica. (t.y.). Witch hunt.https://www.britannica.com/topic/witch-hunt

KAYNAKÇA

AVRUPA BÜLTENİ& RESİM ANALİZİ

- https://www.dw.com/en/massive-data-breach-targets-germanys-afd/video-79727033
- https://www.aa.com.tr/tr/ayrimcilikhatti/aktuel/almanyada-asiri-sagci-partinin-hizmet-saglayicisina-siber-saldiri-yapildi/1832891
- https://tr.euronews.com/2026/10/20/afdye-siber-saldiri-e-posta-hesaplari-hacklendi-421000den-fazla-mesaj-calindi
- https://www.forbes.com.tr/ekonomi/petrol-artan-arz-ve-g7-nin-rezerv-karariyla-dususe-gecti
- https://www.bloomberght.com/petrol-artan-orta-dogu-arzi-ve-g7-rezervleriyle-geriledi-3790289
- https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/g7-rezervlerinden-100-milyon-varil-petrol-ve-dizeli-piyasaya-surecek/4076373
- https://tr.euronews.com/2026/10/08/ozel-haber-g7nin-100-milyon-varillik-petrol-plani-acil-rezerv-saliminin-tamamlanmasina-bag
- https://www.bbc.com/turkce/articles/cmp3g9l4y4zo0
- https://www.aa.com.tr/tr/dunya/ispanya-basbakani-pedro-sanchez-29-kasimda-erken-secime-gitme-karari-aldigini-acikladi/4078095
- https://www.dw.com/tr/i%CC%87spanyada-erken-se%C3%A7im-karar%C4%B1-franco-sonras%C4%B1-bir-ilk-ya%C5%9Fanabilir/a-79548599
- https://aa.com.tr/tr/dunya/polonya-cumhurbaskani-anayasa-mahkemesindeki-olaylarin-ardindan-siyasetcilerle-acil-istisarede-bulunacak/4107162
- https://aa.com.tr/tr/dunya/anayasa-krizinin-yasandigi-polonyada-muhalefet-hukumeti-guven-oylamasiyla-dusurmek-istiyor/4107448
- https://tr.euronews.com/2026/10/31/polonyada-anayasal-kriz-derinlesiyor-nawrocki-hukumeti-iktidari-ele-gecirmeye-calismakla-s
- https://www.bbc.com/turkce/articles/cm0e025gw7510
- 15. https://perspektif.eu/2026/10/20/fransada-sokaklarin-ofkesi-devletin-sinavi-17-ekim-eylemlerini-nasil-okumali
- 16.https://www.dw.com/tr/fransada-yine-y%C3%BCz-binlerce-ki%C5%9Fi-soka%C4%9Fa-d%C3%B6k%C3%BCld%C3%BC-1300-g%C3%B6zalt%C4%B1/a-79754326
- https://www.sortiraparis.com/tr/haberler/pariste/articles/353907-17-ekim-2026-grevi-sari-yelekliler-gosterisi-lise-ogrencileri-ulasim-ne-planlandi
- https://www.bbc.com/turkce/articles/cw8rzp2e2v5xo
- https://www-aljazeera-com.translate.goog/news/2026/10/18/macron-denounces-frances-nationwide-rioting-looting
- https://www.aa.com.tr/tr/dunya/fransada-sari-yelekliler-17-ekimde-1000den-fazla-noktada-eylem-yapacak/4090343
- https://perspektif.eu/2026/10/20/fransada-sokaklarin-ofkesi-devletin-sinavi-17-ekim-eylemlerini-nasil-okumali
- https://tr.euronews.com/2026/10/19/fransada-siddet-olaylari-sonrasi-icisleri-bakani-istifasini-sundu-macron-kabul-etmedi
- https://tr.euronews.com/2026/10/17/fransada-protesto-oncesi-guvenlik-onlemleri-artirildi-ulke-genelinde-500-eylem-planlaniyor
- https://tr.euronews.com/2026/10/18/marine-le-pen-demokrasi-tehdit-altinda-macron-iktidari-tukendi
- https://tr.euronews.com/2026/10/18/fransadaki-protestolar-sirasinda-140-yillik-belediye-binasinin-kulesi-coktu

RUSYA-KAFKASYA BÜLTENİ

- UNN ,4 Ekim 2026
- https://unn.ua/en/news/satellite-images-showing-the-aftermath-of-the-sbu-strike-on-the-khanskaya-airfield-in-adygea-have-appeared-online
- Ekim analiz.docx
- Özgür Çerkes , 5 Ekim 2026 https://ozgurcerkes.com/2026/10/05/ukrayna-adigeyde-havaalani-bombaladi-su-35-su-34-ve-muhimmat-deposu-imha-edildi/?hl=tr-TR
- Ekim analiz.docx
- Gazetem RU ,29 Ekim 2026 https://www.gazetemru.com/gundem/moskovadaki-rusya-afrika-forumunda-60tan-fazla-anlasmaya-imza-atildi/[cite: 3]
- Euronews Türkçe , 23 Ekim 2026 https://tr.euronews.com/2026/10/23/ilk-rus-dizel-sevkiyati-trump-putin-anlasmasiyla-abdye-gidiyor

TÜRK DÜNYASI BÜLTENİ

- 21 Ekim 2026. Tavukcu, S. (2026, 21 Ekim). Libya'da tarihî dönemeç: Doğu Akdeniz'de değişen statüko ve Türkiye'nin diplomatik başarısı. Stratejik Düşünce Enstitüsü. [https://www.sde.org.tr/sinan-tavukcu/genel/libya-da-tarih-donemec-dogu-akdeniz-de-degisen-statuko-ve-turkiye-nin-diplomatik-basarisi-kose-yazisi-67828](https://www.sde.org.tr/sinan-tavukcu/genel/libya-da-tarih-donemec-dogu-akdeniz-de-degisen-statuko-ve-turkiye-nin-diplomatik-basarisi-kose-yazisi-67828?utm_source=chatgpt.com)
- 24 Ekim 2026. SETA. (2026, 24 Ekim). Libya'nın Türkiye ile deniz yetki alanları anlaşmasını onaylaması ve bölgesel etkileri. [https://www.setav.org/libyanin-turkiye-ile-deniz-yetki-alanlari-anlasmasini-onaylamasi-ve-bolgesel-etkileri](https://www.setav.org/libyanin-turkiye-ile-deniz-yetki-alanlari-anlasmasini-onaylamasi-ve-bolgesel-etkileri?utm_source=chatgpt.com)
- 29 Ekim 2026. Megerisi, T. (2026, 29 Ekim). Doğu Libya-Türkiye anlaşması: Akdeniz'deki güç mücadelesinde kartları yeniden dağıtan bir adım. Independent Türkçe. [https://www.indyturk.com/node/784500/d%C3%BCnyadan-sesler/do%C4%9Fu-libya-t%C3%BCrkiye-anla%C5%9Fmas%C4%B1-akdenizdeki-g%C3%BC%C3%A7-m%C3%BCcadelesinde-kartlar%C4%B1](https://www.indyturk.com/node/784500/d%C3%BCnyadan-sesler/do%C4%9Fu-libya-t%C3%BCrkiye-anla%C5%9Fmas%C4%B1-akdenizdeki-g%C3%BC%C3%A7-m%C3%BCcadelesinde-kartlar%C4%B1?utm_source=chatgpt.com)
- 20 Ekim 2026. DW Türkçe. (2026, 20 Ekim). "Mavi Vatan": Türkiye-Libya deniz yetki anlaşmasına Hafter'den de onay. [https://www.dw.com/tr/t%C3%BCrkiyenin-mavi-vatan-a%C3%A7%C4%B1l%C4%B1m%C4%B1-libyada-hafter-de-deniz-yetki-anla%C5%9Fmas%C4%B1n%C4%B1-onaylad%C4%B1/a-79716118](https://www.dw.com/tr/t%C3%BCrkiyenin-mavi-vatan-a%C3%A7%C4%B1l%C4%B1m%C4%B1-libyada-hafter-de-deniz-yetki-anla%C5%9Fmas%C4%B1n%C4%B1-onaylad%C4%B1/a-79716118?utm_source=chatgpt.com)
- 30 Ekim 2025. Solaker, G. (2025, 30 Ekim). Merz-Erdoğan basın toplantısında neler öne çıktı? DW Türkçe. [https://www.dw.com/tr/merz-erdo%C4%9Fan-bas%C4%B1n-toplant%C4%B1s%C4%B1nda-neler-%C3%B6ne-%C3%A7%C4%B1kt%C4%B1/a-74559976](https://www.dw.com/tr/merz-erdo%C4%9Fan-bas%C4%B1n-toplant%C4%B1s%C4%B1nda-neler-%C3%B6ne-%C3%A7%C4%B1kt%C4%B1/a-74559976?utm_source=chatgpt.com)
- 30 Ekim 2025. BBC Türkçe. (2025, 30 Ekim). Almanya Başbakanı Merz Ankara'da: "Türkiye ile yeni bir stratejik diyalog başlatacağız". [https://www.bbc.com/turkce/articles/c803gr85plko](https://www.bbc.com/turkce/articles/c803gr85plko?utm_source=chatgpt.com)
- 9 Ekim 2026. TRT Avaz. (2026, 9 Ekim). Türk devletleri ortak harita ve coğrafi isimler kataloğu oluşturacak. Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM). [https://avim.org.tr/tr/Bulten/TURK-DEVLETLERI-ORTAK-HARITA-VE-COGRAFI-ISIMLER-KATALOGU-OLUSTURACAK](https://avim.org.tr/tr/Bulten/TURK-DEVLETLERI-ORTAK-HARITA-VE-COGRAFI-ISIMLER-KATALOGU-OLUSTURACAK?utm_source=chatgpt.com)
- 11 Ekim 2026. Sultanova, M. (2026, 11 Ekim). Türk dünyasından tarihi adım: Ortak harita ve coğrafi adlar kataloğu geliyor. TÜDEV. [https://tudev.org.tr/turk-dunyasindan-tarihi-adim-ortak-harita-ve-cografi-adlar-katalogu-geliyor](https://tudev.org.tr/turk-dunyasindan-tarihi-adim-ortak-harita-ve-cografi-adlar-katalogu-geliyor?utm_source=chatgpt.com)
- 9 Ekim 2026. Editör14. (2026, 9 Ekim). TDT üyesi ülkeler, haritacılık ve coğrafi bilgi konusunda müşterek hareket etme kararı aldı. Stratejik Düşünce Enstitüsü. [https://www.sde.org.tr/haber/tdt-uyesi-ulkeler-haritacilik-ve-cografi-bilgi-konusunda-musterek-hareket-etme-karari-aldi-haberi-67561](https://www.sde.org.tr/haber/tdt-uyesi-ulkeler-haritacilik-ve-cografi-bilgi-konusunda-musterek-hareket-etme-karari-aldi-haberi-67561?utm_source=chatgpt.com)
- 30–31 Ekim 2026. T.C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı. (t.y.). Türk Dünyası Diyalog Forumu programı. [https://turkicdf.iletisim.gov.tr/program.php?lang=tr](https://turkicdf.iletisim.gov.tr/program.php?lang=tr\&utm_source=chatgpt.com)
- 1 Kasım 2026. Gökbulut, F. (2026, 1 Kasım). Türk Dünyası Diyalog Forumu tamamlandı. Anadolu Ajansı. [https://www.aa.com.tr/tr/gundem/turk-dunyasi-diyalog-forumu-tamamlandi/4107697](https://www.aa.com.tr/tr/gundem/turk-dunyasi-diyalog-forumu-tamamlandi/4107697?utm_source=chatgpt.com)

BALKANLAR BÜLTENİ

- 1. Reuters, 25 Ekim 2026.
- https://www.reuters.com/world/serbia-election-main-players-voter-concerns-what-is-stake-2026-10-25/
- 2. Reuters, 26 Ekim 2026.
- https://theprint.in/world/after-vucic-defeat-serbia-waits-to-see-how-student-backed-leaders-will-govern/3081809/
- 3. OSCE/ODIHR, 26 Ekim 2026.
- https://odihr.osce.org/node/666908
- 4. EEAS, 27 Ekim 2026.
- https://www.eeas.europa.eu/eeas/serbia-joint-statement-high-representativevice-president-kallas-and-commissioner-kos-early_en
- 5. Reuters, 4 Ekim 2026.
- https://www.investing.com/news/commodities-news/bosnia-votes-sunday-in-election-that-could-affect-eu-bid-4930905
- 6. Reuters, 18 Ekim 2026.
- https://theprint.in/world/albanian-pm-says-mass-protests-pose-threat-to-eu-membership-not-government/3075395/
- 7. Reuters, 7 Ekim 2026.
- https://www.reuters.com/world/kosovo-parliament-elects-new-president-avoiding-snap-election-2026-10-07/
- 8. Atlantic Council, 23 Ocak 2026.
- https://www.atlanticcouncil.org/blogs/2026-will-be-a-big-year-in-the-western-balkans-heres-what-to-watch/

